

HALOTTI
ZSOLOZSMÁK ÉS SZERTARTÁSOK
KÖNYVE.

A NÉP SZÁMÁRA.

FŐPÁSZTORI JÓVÁHAGYÁS MELLETT

SZERKESZTETTE

FERENCZI KÁROLY,
PLEBÁNOS.

CSIK-SZEREDÁBAN,
GYÖRGYJAKAB MÁRTON KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1885.

Szent és üdvösséges gondolat a halottakért imádkozni,
hogy bűneiktől feloldoztassanak.

Makkabeusok II. k. 12., 46.

Szálljatok le lélekben gyakran sirotokba, hogy: szemiteket elfordítsátok a hiuságtól és őrizzetek az Istent megbántani.

Szent Ambrus.

E l ő s z ó.

Nincs meghatóbb szertartása az egyháznak, a temetési szertartásnál.

Az egyház, e gondos anya, a világi dolgok által eltolgalt gyermekeit — ez által is legfőbb rendeltetésök felé akarván terelni: szívökben oly hurokot pendít meg, melyek édesen fájó rezgésbe jövén, az Istenben való hit, remény és szeretet legmegindítóbb hangjait adják; s a legkeményebb emberi szív sem maradhat érzéketlen, azoknak hallatára. Szent hitünk egyik boldogító tana „a Szentek egysége“ nyer azon szertartások által élénk kifejezést.

Mi könyörgünk Istennél elhunyt kedveseinkért, kik elkövetett bűneikért — Isten igazságosságának még nem tehetvén eleget, a tisztító helyen vannak; s viszont azok is, mihelyt bejuthatnak a béke és fény országába, érettünk Istennél hathatóson közben járnak. E könyörgéseket — melyekben nem lelket ölő keserű s kétségbe esett panaszok, hanem az Istenben való erőssé bizalom érzelmei fejeztetnek ki, — az egyház legnagyobb részben az ó-szövetségi szent könyvekből vette. A béketűrő Jób és az Istenben tántoríthatatlanul hívő Dávid király — az Üdvözítő eljövételének ezen két első rendű előkészítője és képe — Krisztus előtt több ezer évvel éltek, s mégis az ő esdekléseik oly megragadó ékes szólással, annyi bensőséggel szólnak ma is szomorúságunkban hozzánk, hogy méltán neveztetnek azok: *„az élet általános és kimeríthetlen kincsének, s a lelki sebek enyhítésére leghathatósabb gyógyszereknek.“* S hogy temetési szertartásoknál a zsoltárok imádkozása magával az egyházzal egykoru, azt az apostóli rendeletekből is olvassuk, melyek ide vonatkozólag így szólnak: *„Midőn a halottakat eltakarítjátok zsoltárokkal vigyék ki őket, ha az Urban hívők voltak.“*

Ez ős régi rendeleteknek megfelelőleg, az erdélyi egyház megyében, annak különösen székely földi részében, a legrégibb időktől fogva, dicséretes szokásban volt, az egyház által előirt *halottak zsolozsmáját*, részben vagy egészben, minden halott mellett — ki már a szentségekkel élt — elvégezni.

De mivel ez, az egyház nyelvén — latinul — végeztették: a hivek minél nagyobb lelki épülését mindenkor előmozdítani kívánó kegyes és boldog emlékü Főpásztorok, gondoskodtak arról is, hogy e magasztos szertartásokat a nép is értse és lelki haszonnal élvezze. Már 1738-ban, „a csiki klastromban t. P. Barabás Márton, ns. csikszéknek vice-esperestje, a boldog feltámodásnak reménysége alatt világból kimult hiveknek tetemek felett mondanó közönséges Solosmákat és Penitentia tartó soltárokat — az üdvösséges halált szomjuhozó hiveknek buzgó ájtatosságára; a purgatorium tűzében kénos gyötrelmeket szenvedő szegény lelkeknek foganatos segélytségére és a szegény tudatlan együgyű községnek bővebb értelmére, saját ájtatosságának buzgó ösztönétől ébresztetvén, istenes költségével ujabban kinyomattatta és szerelmes édes nemzetéhez való buzgóságából a Superiorok engedelmeiből délszinre bocsáttatta.“

Nem sokára — 1755-ben — ugyan ezek — a bold. Szűz nagyobb zsolozsmájával és különbféle imákkal megtoldva, újból kiadattak s az ismeretlen kiadó „előljáró beszédét“ azon kezdve, hogy: „*nincs semmi ujság az ég alatt*“ — kijelenti, hogy: „habár tudomása van is nevezett zsolozsmának több ízben történt magyar kiadásáról, mind az által tapasztalván könyvecskéjének e hazában való szükségét, azt ujabban hibanélkül kinyomattatni igyekezett.“

Ilyen könyv ezen században is (1834.) nyomattatván, a népközött oly nagy kelendősege volt, hogy: minden írástudó ember azt megszerezni igyekezett, de már ma csak az öregeknél s azoknál is ritkán kapható meg, mivel a somlyói nyomda régtőlfogva egyetlen ilyen elárusítható könyvvel sem rendelkezik.

Pedig, most ép oly nagy szüksége van a *hivő népnek* egy ilyen könyvre, mint volt régebb, mert: a gyász isteni tiszteletek alkalmával, imáiban és *elmélkedéseiben*, ez van hivatva őt kalauzo'ni.

Ime! itt van tehát e szerény munka, melynek összeállításában egyedül azon hő ohajtás vezetett, hogy: tessek ez által is némi szolgálatot egyháznak és szeretett székely nemzetemben a hitéletet, különösen a megholtak iránti vallásos kegyeletet ápolhassam.

Használtam a szt. István-társulat által kiadott magyar szent írást, a kalocsai és római rituálét, Tárkányi B. ismert vezérkönyvét és költeményeit; felvettem oly halotti könyörgéseket is, melyek ismeretlen egyházi férfiaktól szerkesztve a nép között már ismeretesek, de nyomtatásban még nem jelentek meg. S hogy a „Matutinum“ zsol-tárai, a műveltebb hivesek számára — mintegy a rendes szöveg értelmezésére — versben is meg legyenek, azon zsol-tárokat melyek Tárkányinál nincsenek meg, magam kísértettem meg versre átfordítani. S ha mégis feladatot sikeresen meg nem oldhattam volna, mentsen ki azon jó akarat, melyel csekély erőimet Isten nagyobb dicsőségére foglalkoztatni kívántam.

Gyergyó-Szent-Miklóson, 1885. szeptember hó 31-én.

Ferenczi Károly,
lat. szert. plebános.

Halottak napjának előestéjén tartandó Ájtatosság,

(melyet elrendelt az 1878 ik évi október hó 8-án kelt kegyelmes főpásztori leirat.)

Mindenszentek ünnepének vagy az ezen ünnepre közvetlen jövő vasárnapnak vecsernyéje után a következő „*Halotti vecsernye*“ mondandó, énekelve.

Jelhang: Kedves leszek az Ur előtt, az élők tartományában.

114. Zsoltár.*)

Szeretem, (örvendek) mert az Ur meghallgatta* könyörgésem szavát.

Mert hozzám hajtotta fülét* azért segítségül hívom őt napjainban.

Körül vettek engem a halál gyötrelmei* és az ő (az alvilág) veszedelmei elértek engem.

Szorongatást és fájdalmat találtam* és az Ur nevét segítségül hittam.

Uram! szabadítsd meg az én lelkemet* irgalmas az Ur és igaz, könyörül a mi Istenünk.

A kicsinyek megőrizője az Ur* megaláztattam, és megszabadított engem.

Légy ismét nyugodt lelkem!* mert az Ur jót tett veled;

*) Hála a veszélyből lett megszabadulásért.

Mert megmentette lelkemet a haláltól* szemeimet a köny hullatástól, lábaimat az eséstől.

Kedves leszek az Ur előtt* az élők tartományában.

Adj Uram! örök nyugalmat nekik* és az örök világosság fényeskedjék nekik.

Jelhang Kedves leszek az Ur előtt az élők tartományában.

Jelhang: Jaj nekem, Uram! mert zárándokságom meghosszabbított.

119. Zsoltár. *)

Az Urhoz kiálték, midőn szorongattatám* és meghalgata engem.

Uram, szabadítsd meg lelkemet a csalárd ajkaktól* és az álnok nyelvtől.

Mi adatik neked, vagy mi lesz jutalmad* az álnok nyelvért!

Mely olyan, mint a hatalmasnak éles nyillai* és pusztító széntüz. ')

Jaj nekem, mert zárándokságom meghosszabbított Czedár lakóival lakom²⁾* oly sokáig zárándok az én lelkem.

A béke gyűlölőkkel békeséges vagyok* mégis ha szóllok nekik, ok nélkül ostromolnak engem.

Adj Uram! örök nyugalmat nekik stb.

Jelhang: Jaj nekem Uram! mert zárándokságom meghosszabbított.

*) Könyörgés a rossz nyelvektől megszabadulásért.

1) Durva miveletlen emberek értetnek.

2) A keresztény, itt romlott világra gondolhat.

Viszondal. Az Ur megőriz téged minden gonosztól,
őrizze meg az Ur lelkedet.

120. Zsoltár*)

A hegyekre emelem szemeimet ¹⁾ * onnét jó segítség nekem.

Az én segítségem az Urtól van, * ki a mennyet és földet teremtetete.

Nem hagyja ingadozni lábadat * és nem szunyadoz, ki téged őriz.

Ime nem szunyadoz és nem aluszik, * ki őrzi Izraelt.

Az Ur őriz téged, az Ur a te oltalmad * jobb kezéd felől.

Nappal nem éget téged a nap * sem éjjel a hold.

Az Ur megőriz téged minden gonosztól, * őrizze meg az Ur lelkedet.

Őrizzen az Ur jártadban és keltedben, * mostantól fogva mindörökké.

Adj Uram! stb.

Az Ur megőriz téged minden gonosztól, őrizze meg az Ur lelkedet.

Jelhang: Ha a vétkeket figyelembe veszed, Uram, Uram, ki állhat meg előtted!

129. Zsoltár.*)

A mélységből kiáltok, Uram, hozzád * Uram, hallgasd meg az én szómat.

Legyenek füleid *figyelmesek* * az én könyörgésem szavára.

*) (Istennél az alkalom és segítség.)

¹⁾ A keresztny itt a mennyei Jeruzsálemre gondol.

*) (Könyörgés bocsánatért.)

Ha a vétkeket figyelembe veszed, Uram * Úram,
ki állhat meg előtted.

De nálad vagyon a kegyelem * és a törvénye-
dért reménylek benned, Uram.

Reméll az én lelkem az ő igéjéért * az én lelkem
az Urban bizik.

A reggeli vigyázattól éjjelig * bizzék Izrael ¹⁾ az
Urban.

Mert az Urnál az irgalmasság, * és nála bőséges
a megváltás.

És ő megszabadítja Izraelt * minden gonosz-
gából.

Adj Uram stb. stb.

Vszd. Ha a vétkeket figyelembe veszed Uram,
Uram! ki állhat meg előtted.

Ugyanczen Zsoltár Tárkányi szerint.

A mélységekből kiáltok fel tehozzád, én Uram!
Hallgass meg midőn elődbe esdekelve jut szavam.

Ha följegyzed vétkeinket, és számot jösz tartani:
Istenem! ki bir előtted akkoron megállani!

Nálad a kegy és bocsánat, hogy tiszteltessék neved;
Benned bizva szt. igédre épitem reményemet.

Lelkem hévvel és epedve várja sz. kegyelmedet,
Reggeltől estig te benned bizva töltöm életemet.

Izrael! remélj az Urban, benne üdv reményleni
Ő a váltság, ő ki fog majd büneidből menteni.

Adj Urim! stb. stb.

Jelhang Ne vesd meg Uram, a te kezeid al-
kotmányait.

¹⁾ Minden igazhivő.

137. Zsoltár.*

Hálát adok neked, Uram! teljes szívemből,* mert meghallgattad az én szám ígét.

Az angyalok színe előtt éneklek neked,* imádkozom a te sz. templomodban és hálát adok nevednek,

A te irgalmasságodért és igazságodért,* mert felmagasztaltad mindenek felett a te szent nevedet.

A mely napon segítségül hívlak, hallgass meg engem,* te gyarapítani fogod az erőt lelkemben.

Adjanak hálát neked, Uram! a föld minden királyai,* mert szádnak minden beszédét hallották.

És énekeljék meg az Ur utait,¹⁾* mert nagy az Ur dicsősége.

Mert fölséges az Ur, és le tekint az alázatosokra* és a fenn héjazókat távolról meg ismeri.

Ha a szorongatás közepett járandok, megtartasz engem életben,* és ellenségeim haragjára kinyujtod kezedet és megszabadít engem a te jobbold.

Az Ur megfizet érettem;* Uram! a te irgalmasságod örökké való, ne vesd meg kezeid alkotmányát.

Adj Uram! s' b.

Vszd. Ne vesd meg Uram! a te kezeid alkotmányait.

P Szózatot hallék menyből, mely ezt mondá nekem

K. Boldogok a halottak, kik az Úrban halnak meg.

Vszd. a „Magasztaljá“ ra: Minden, a mit nekem ad az Atya, én hozzám jó és a ki hozzám jó, nem vetem ki.

¹⁾ Az ő intézke

A boldogságos Szüz Mária éneke. *

Magasztalja * az én lelkem az Urat.

És örvendez lelkem az én Üdvözítő Istenemben.

Mert megtekintette szolgálójának alázatosságát, *
íme mostantól boldognak hirdet engem minden nemzedék.

Mert nagy dolgokat cselekedett nekem a Hatalmas * kinek szent a neve.

És az ő irgalmassága nemzedékről nemzedékre *
száll az őt félőkön.

Hatalmas dolgokat cselekedett az Ő karjával *
elszélesztette a szívök szándékában kevélykedőket. ¹⁾

Levetette a hatalmasokat a fedelmi székből *
és fölmagasztalta az alázatosokat.

Az éhezőket betöltötte jókkal * és a gazdagokat
üressen bocsátá.

Óltalmába vette Izraelt, az ő szolgáját ²⁾ * meg
emlékezvén irgalmasságáról. ³⁾

A mint szólott Atyáinknak * Abrahámnak és az
Ő ivadékanak örökre. •

Adj Uram !

Vszd : Minden, a mit nekem ád az Atya, én
hozzám jó és a ki hozzám jó nem vetem ki.

(Az alább következő könyörgések térdre állva mondatnak.)

P. „Miatyánk“ stb. halk hangon mondatik.

¹⁾ Megsemmisítő a kevélyre

²⁾ Minden igaz tisztelőit.

³⁾ Igéreteiről.

*) (Szent Luki' s 1., 46.)

P. És ne vigy minket a kísértetbe :

K. De szabadíts a gonosztól.

A következő zsoltár „*Dicsérd lelkem,*“ a halottak, a haláleset és temetés napjain elhagyatik, máskor mindég mondatik.

145. Zsoltár. *)

Dicsérd lelkem az Urat, dicsérd az Urat életemben,* dicséretet mondok Istenemnek, valameddig leszek.

Ne bizzatok a fejedelmekben,* az emberek fiaiban, kik nem segíthetnek.

Kimegyen lelkök, és visszatérnek földükbe;* azon nap elvesz minden gondolatjuk.

Boldog, a kinek segítője Jákob Istene és remény-sége az Ő Urában Istenében,* ki az eget és a földet teremtette, a tengert és mindazt mi azokban vagyon ;

Ki az igaz mondást örökké megtartja, ítéletet tesz a méltatlanul szenvedőknek,* eledelt ad az éhezőknek.

Az Ur feloldja a foglyokat,* az Ur megvilágosítja a vakokat.

Az Ur fölemeli a leverteket,* az Ur szereti az igazakat.

Az Ur megőrzi a jövevényeket, az árvát és özvegyet fölfogja,* és a bűnösök utait elveszíti.

Az Ur országol mindörökké, a te Istened, Sion, nemzedékről nemzedékre.

Adj Uram ! stb.

P. Az örök haláltól.

K. Szabadítsd meg Uram lelköket.

*) Bizzál Istenben.

P. Nyugodjanak békességben.

K. Ámen.

P. Uram hallgasd meg könyörgésemet.

K. Ámen.

P. Uram hallgasd meg könyörgésemet.

K. És az Én kiáltásom jusson elődbe.

P. Az Ur veltek.

K. És a te lelkeddel.

P. Könyörögjünk :

Minden hivek teremő és megváltó Istene, bocsásd meg szolgálóid és szolgálóid lelkének minden bűneit, hogy a bocsánatot, melyet mindég ohajtottak, a mi ájtatos könyörgéseink által megnyerhessék. Ki élsz és Uralkodol mind örökkön örökké.

K. Ámen.

Adj Uram örök nyugalmat nekik.

K. És az örök világosság fényeskedjék nekik.

P. Nyugodjanak békességben.

K. Ámen.

Ezeknek végeztével a körmenet a temetőbe vonul, mi alatt az 50-ik zsoltár énekeltetik :

A temetőbe érkezvén a pap a következő röpimákat mondja:

P. Uram irgalmaz nekünk stb. mint a tulsó lapon mialatt a miatyánk lassu hangon mondatik, meghinti és megtömjénezi a temetőt.

A röpimák végeztével mondja :

Könyörögjünk

Isten ! kinek irgalmát várják a hivek lelkei, szolgálóid és szolgálóidnak, s mindazoknak kik itt vagy egyebütt Krisztusban nyugosznak, kegyelmesen bocsásd meg bűneit, hogy feloldozva minden vétkeiktől,

Veled együtt végnélkül örvendezzenek. Ki élsz és
Uralkodol mindörökkön örökké.

K. Ámen.

P. Adj Uram örök nyugalmat nekik.

K. És az örök világosság fényeskedjék nekik.

P. Nyugodjanak békességben.

K. Ámen.

P. Minden meghalt hűveknek lelkei, Isten irgalmából békességben nyugodjanak.

K. Amen.

Következik egy alkalmi rövid beszéd. Ha a temetői ájtatosságot nem lehet megtartani, akkor az 50-ik zsoltár eléneklése, a halotti közimák és az alkalmi beszéd a templomban végzendők. — Ez utóbbi a körülményekhez képest Halottak napjára is elhathasztható, és akkor az ünnepélyes „Requiem“ előtt egy halotti ének előéneklése után tartassék meg.

A Matutinumra.

A pap a koporsóhoz jövéen, azt megszenteli, megtömjénezi és azután éneklí

Könyörögjünk a megholt hűvekért.

A kar Adj Uram! örök nyugalmat nekik; és az elenyészhetetlen világosság fényeskedjék nekik.

Megkörnyékeztek engem a halál fájdalmi: s a pokol gyötrelmi körülvettek engem.

(Halottak napján és zsoltározások alkalmával e helyett mondjuk A királyt, kinek mindenek élnek jertek imádjuk.“)

94. Zsoltár.*

Jertek, örvendezünk az Urnak, vigadjunk a mi

szabadító Istenünknek. Járuljunk orczája elé hálaadással, és zsoltárokkal vigadjunk neki.

Megkörményékeztek engem a halál fájdalmi: s a pokol gyötrelmi körülvettek engem.

Mert nagy Isten az Ur, és nagy király minden istenek fölött. ¹⁾ Mert kezében vagyon a föld minden határa, és övéi a hegyek magasságai.

S a pokol gyötrelmi körülvettek engem.

Mert övé a teuger, és ő alkotta azt, és az ő kezei alakították a szárazt: Jertek imádva boruljunk le, és sirjunk az Ur előtt, ki minket alkotott; mert Ő a mi Urunk Istenünk, és mi az ő legelőjének népe, és kezeinek juhai.

Megkörményékeztek engem a halál fájdalmi s a pokol gyötrelmi körülvettek engem.

Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsetek sziveteket, ²⁾ mint ama bosszantással a kísértés napján a pusztában, hol megkísértettek engem atyáitok, próbára tettek engem, bár látták cselekedeteimet.

A pokol gyötrelmi körülvettek engem.

Negyven esztendeig bosszantot engem e nemzedék, és mondám: Ezek szívökben mindenkor tévelygenek; és nem ismerték meg az én útaimat, úgy, hogy megesküdtem haragomban nem mennek be az én nyugodalmamba. ³⁾

¹⁾ A pogányok minden hamis istenei fölött.

²⁾ Ez a szó „ma,” jelenti a kegyelem és üdvösség idejét, az irgalom és bűnbocsátást idejét, melyet nekünk Krisztus érdeme szerzett.

Ez a „ma” egyszersmind az egyedül Isten tudásában rejlő időpontul is tekinthető, melyben az Isten utoljára hi és ha meg nem hallgattatik az embert örökre szíve megátalkodottságában hagyja.

³⁾ Közelebbi értelemben Káin an földére, táv. ért. az örök életbe.

Megkörményeztek engem a halál fájdalmi s a pokol gyötrelmi körülvettek engem.

Adj uram örök nyugalmat neki; és az örök világosság fényeskedjék neki.

A pokol gyötrelmi körül vettek enngem.

Megkörményeztek engem a halál fájdalmi s a pokol gyötrelmi körülvettek engem.

Az I-ső Nokturnum.

(mondandó Hétfőn és csütörtökön)

Jelhang : Igazgasd Uram!

5. Zsoltár. *)

Igéimet vedd füleidbe, Uram! * értsd meg kiáltásomat.

Figyelmezz könyörgésem szavára, * én királyom és én Istenem.

Mert neked könyörgök ; * Uram! reggel meghailgatód az én szómat, ¹⁾

Reggel elédbe állok, és nézek, (elmélkedem) * mert nem vagy Te gonoszságkedvelő Isten.

Sem gonosztévő nem lakik melletted ²⁾ * sem a gonoszak nem maradnak meg szemeid előtt.

Gyűlölöd mind, kik gonoszságot cselekszenek, * elveszted mind, kik hazugságot szólnak.

A vérszopó és álnok férfiat utálja az Ur, * én pedig irgalmad sokaságában.

Bémegyek a te házádba : * imádkozom szent templomodnál a te félelmedben. ³⁾

*) Könyörgés segélyért.

¹⁾ ha felébredéskor Istenhez fohászkodom.

²⁾ A gonosztévő nincs Istennel, a Isten vele.

³⁾ Félvén téged.

Uram vezérelj engem igazságodban ¹⁾ * ellenségeim miatt igazgasd utamat színed előtt.

Mert nincs igazság szájakban ²⁾ * hiu az ő szívök.

Nyilt sir az torkuk, ³⁾ nyelvöket álnokul forgatják,* itéld meg őket Isten!

Essenek el szándékaiktól, istentelenségeik sokasága szerint üzd ki őket ⁴⁾ mert boszantottak Uram! téged.

És örüljenek mindnyájan, kik benned biznak,* örökké vigadni fognak és bennök fogsz lakni.

És dicsekedni fognak benned mindnyájan, kik szeretik a te nevedet,* mert te megáldod az'igazat.

Uram! jóvoltoddal ⁵⁾ mint paizsszal, ⁶⁾ környékeztél meg minket. ⁶⁾

Adj Uram! örök nyugalmat neki,* és az örök világosság fényeskedjék neki.

Jelhang. Igazgasd Uram! én Istenem utamat színed előtt.

6. Zsoltár. *)

Jelhang! Fordulj meg Uram!

Uram! ne feddj meg engem busulásodban * és haragodban ne dorgálj meg engem. ⁶⁾

Könyörülj rajtam Uram! mert erőtlén vagyok,*) gyógyíts meg engem Uram! mert reszketnek csontjaim.

¹⁾ az igazság utja

²⁾ nem lehet bízni beszédjökben.

³⁾ kit nyelvökre vesznek az el csau veszve.

⁴⁾ templomodból hová betolakodtak.

⁵⁾ kegyelmeddel.

⁶⁾ védtél, oltalmaztál.

⁷⁾ Bünbánati imádság.

⁸⁾ Dávid itt vétkei tudatában nem arra ké Isten, hogy ne büntetessék, hanem hogy a megérdemelt büntetést irgalom által enyhítse.

És lelkem igen megháborított; * de te, Uram! meddig (büntetsz engem) ?

Fordulj meg Uram! és mentsd ki lelkemet; * szabadíts meg engem a te irgalmasságodért.

Mert nincs ki a halálban megemlékezzék rólad; * a pokolban pedig ki fog dicsérni téged ?

Elfáradtam fohászkodásomban, megöntözöm minden éjjel ágyamat, * megáztatom fekvő helyemet könnyullatásaimmal.

Meghomályosult szemem a busulás miatt; * megaggóttam sok ellenségeim között.

Távozzatok tőlem mindnyájan, kik gonoszságot cselekesztek, * mert meghallgatta az Úr sirásom szavát.

Meghallgatta az Úr könyörgésemet, * az Úr bevette imádságomat.

Piruljanak és fölötte zavarodjanak meg minden ellenségeim; * térjenek hátra és piruljanak meg hirtelen.

Adj uram! örök nyugodalmat neki * és az elenyészhetetlen világosság fényeskedjék neki.

Jelhang Fordulj meg Uram és mentsd ki lelkemet; mert nincs ki a halálban megemlékezzék rólad.

Jelhang *Ne hogy elragadja*

7. Zsoltár. *)

Uram én Istenem! tobenned *biztam*; * szabadíts meg engem minden üldözőmtől, és ments meg engem.

Ne hogy elragadja mint az oroszlán lelkemet,¹⁾ * midőn nincs ki megváltson, sem ki megszabadítson.

Uram, én Istenem! ha ezt cselekedtem²⁾ * ha gonoszság vagyok kezeimben,³⁾

*) Könyörgés oltalomért az ellenségek ellen.

¹⁾ életemet,

²⁾ mit rám fog ellenségeim.

³⁾ cselekedeteimben.

Ha hasonlóval fizettem a velem gonoszul cselekvőknek : * essem el méltán ellenségeim előtt üresen ;¹⁾

Üldözze az ellenség lelkemet, * és fogja meg és tiporja el a földön életemet és tegye porrá dicsőségemet,²⁾

Kelj fel Uram ! haragodban, * és emelkedjél fel ellenségeim határaitban ;

És kelj föl Uram én Istenem ! a parancs szerint, melyet parancsoltál³⁾ és a népek gyülekezete körül veszen téged⁴⁾

És e miatt térj vissza a magasra.⁵⁾ Az Ur ítéli a népeket⁶⁾

Ítéld meg engem Uram ! igazságom szerint * és ártatlanságom szerint történjék velem.

Szűnjék meg a bűnösök gonoszsága és vezérelj az igazat, * sziveket és veséket vizsgáló Isten !

Az én igaz segítségem az Urtól vagyon, * ki megszabadítja az egyenes szívűeket.

Az Isten igaz bíró erős és tüdő, * haragszik-e mindennap ?⁷⁾

Ha nem térték meg, kirántja fegyverét ; * kez-iját megvonta és elkészítette azt.

A halál eszközeit készíté abba ; nyilait égőkké tette.⁸⁾

¹⁾ szabadulás reménye nélkül.

²⁾ szóval mindenemet a mim - an.

³⁾ kelj föl és tégy ítéletet.

⁴⁾ a te szenteid gyülekezete.

⁵⁾ ítélő székedre.

⁶⁾ Az Ur közbirója minden embernek és így nekem is igazságot szolgáltat.

⁷⁾ A zsoltáros a következő ver. „igen"-nel felel ; Isten mint igaz bíró haragszik minde - ap a meg nem térő gonoszakra.

⁸⁾ A régiek olykor nyilakra gyűlékony : jagot tettek s azt meggyújtva lötték ki.

Ime ¹⁾ igazságtalanságot fogant, * fájdalommal vajudott és csalárdságot szült.²⁾

Vermet nyitott és kiásta azt; * de a gödörbe esett, melyet csinált.

Fejére tér vissza az hamissága; * és feje tetejére száll gonoszsága.

Hálát adok az Urnak, az ő igazsága szerint; * és zengeni fogok a fölséges Ur nevének.

Adj Uram! örök nyugadalmat neki, * és az elenyészhetetlen világosság fényeskedjék neki.

Jelhang Ne hogy elragadjá mint az oroszlán lelkemet, midőn nincs ki megváltson, sem ki megszabadítson.

P. A pokol kapujától.

K. Szabadítsd meg Uram az ő lelkét v. lelköket.

P. Miatyánk stb. (halkan elmondatik.)

I-ső Intellem. (Jób. 7. v. 16.)

Engedj meg nekem; mert semmik az én napjaim. Mi az ember, hogy felmagasztalod őt? avagy miért hajtod hozzája szivedet? ³⁾ Meglátogatod őt reggel ⁴⁾ és azonnal megpróbálod. ⁵⁾ Meddig nem engedsz meg nekem és nem hagyod nyálamot elnyelnem? ⁶⁾ Vétkeztem, mit cselekedjem neked? oh emberek őrzője! Miért tettél engem ellenkeződde, úgy hogy terhemre

¹⁾ a gonosz ellenség.

²⁾ a felebarátja ellen ki koholt gonoszterveket megvalósítá.

³⁾ miért van rá gondod.

⁴⁾ Isten, mint jó család atya már korán gondoskodik övéiről.

⁵⁾ majd csapás! által, majd kísértések által, melyeket ugyan nem Isten rendel el, de megengedi azokat történni.

⁶⁾ oly csekély ideig sines nyugtom a fájdalomtól míg nyálamot elnyelhetném.

lettem enmagamnak? Miért nem töröld el bűnömet, és miért nem veszed el gonoszságomat? ime most a porban el alszom; és ha reggel keressz engem, nem leszek többé.

R. Hiszem, hogy az én Megváltom él és az utolsó napon a földből feltámadok; * és az én testemben látom meg Üdvözítő Istenemet.

V. Kit én magam látok meg és az én szemeim nézik őt és nem más,¹⁾ És az én testemben, stb. stb.

II. Intelem. (Jób. 10.)

Megunta lelkem életemet, megeresztem ellenem beszédemet, szólók lelkem keserűségében. Mondom az Istennek Ne kárhoztas el engem! (midőn panaszko-dom) jelentsd meg nekem, miért ítélsz (büntetsz) így engemet?

Jónak látszik-e neked, ha meggyaláztatva elnyomsz engem, kezeid alkotmányát, és az istentelenek tanácsát segited? Vajjon testi szemeid vannak-e neked? vagy mint az ember lát, te is úgy látsz-e? Vajjon mint az ember napjai, olyanok-e a te napjaid is és esztendeid mint az emberi idők: hogy keressed gonoszságomat és bűnömet vizsgáljad ²⁾ és tudjad, hogy semmi istentelenséget nem cselekedtem; holott senki sincs, ki kezeidből megmenthessen?

K. Ki a már enyészetnek indul Lázárt a sírból kiszólítottad: * Te Uram! adj nyugodalmat nekik és helyet a bocsánatnak.

¹⁾ vagy nem az ki Istentől elidegenült, méltatlan.

²⁾ hogy ne tudnád, mit cselekeitem és engem így fájdalmas próbára teszesz.

P. Kí eljövendő vagy ítélni élőket holtakat : és az egész világot tűz által.

K. Te Uram! stb.

III. Intelem. (Jób. 10. 8.)

A te kezeid alkottak képeztek engem egészen körös körül ; és ily hirtelen taszítasz le engem? Emlékezzél meg, kérlek, hogy mint a sarat, úgy alkotál, és porrá teszesz engem? Nem úgy fejtél-e engem mint a tejet és nem úgy oltottál-e meg mint a sajtot? Bőrrel és hussal ruháztál föl, csontokkal és inakkal raggattál egybe engem ; életet és irgalmasságot adtál nekem és a te látogatásod őrizte meg lelkemet.

K. Uram! midőn eljövendesz ítélni a földet, hová rejtsem el magamot haragodnak színe előtt?

P. Félek, elkövetett vétkeim miatt és pirulok előtted : mikor eljősz ítéletre, ne kárhoztass engem.

K. Mert sokat vétkeztem életemben.

(Ez után a pap felállván énekli a következő Jelhangot :

„Oldozd fel Uram!“

(A kar kezdi Zakariás hála énekét.) Lukács, 1., 68.)

Áldott az Ur, Izraelnek Istene, mert meglátogatta és megváltotta az ő népét.

És fölemelte nekünk az üdvösség szarvát ¹⁾ (erős oltalmát) * Dávidnak az ő szolgájának házában ;

A mint ígért az ő szent prófétái szája által * elejétől fogva.

Szabadulást a mi ellenségeinktől * és mind azok kezéből, kik gyűlöltek minket.

¹⁾ A szarv az erő jelképe vala.

Irgalmasságot cselekedvén atyáinkkal * és megemlékeztvén az ő szent szövetségéről.

Az esküvésről, melyel megesküdött atyáinknak, Ábrahámnak, hogy megadja nekünk,

Hogy ellenségeink kezéből megszabadulván, * félelem nélkül szolgáljunk neki.

Szentségben és igazságban ő előtt * minden napjainkban.

És te, gyermek! a Magasságbéli prófétájának fogsz hívni; * mert az Ur színe előtt jársz majd, elkészítendő az ő utait; ¹⁾

Hogy az üdvösség tudományát közöld népével, * az ő bűneik bocsánatára.

A mi Istenünk nagy irgalmassága által, * melyel meglátogatott minket a magasságból támadó; ²⁾

Hogy megvilágosítsa azokat, kik sötétségben s a halál árnyékában ülnek, * és lábainkat a békesség útjára igazgassa.

Adj Uram! örök nyugodalmat nekik, * és az elenyészhetetlen világosság fényeskedjék nekik.

Jelhang: Oldoz fel Uram! a te szolgád, (szolgálód) Jelkét, minden bűneinek rabságából: hogy a föltámadás dicsőségében szenteid közt feltámadva megpihenhessen.

Ekkor a pap mondja Uram irgalmazz nekünk.

Felelet: Krisztus kegyelmezz nekünk.

P. Uram irgalmazz nekünk.

P. Miatyánk. stb.

P. És ne vigy minket a kísértetbe.

K. De szabadíts meg gonosztól.

¹⁾ A gyermek alatt értendő keresztele szent. J.

²⁾ Jézus Krisztus.

P. Az örök haláltól.

K. Szabadítsd meg Uram az ő lelkét.

P. Hiszem, hogy meglátom az Urnak javait.

K. Az élőknek földén.

P. Ne add Uram! a gonosznak, a benned hívők lelkeit.

K. És a te szegény liveid lelkeit örökre ne felejtsd el.

P. Uram Jézus Krisztus! irgalmazz ő neki.

K. Krisztus engedj meg neki.

P. Uram hallgasd meg könyörgésemet.

K. És az én kiáltásom jusson elődbe.

P. Az Úr legyen veletek!

K. És a te lelkeddel.

(Egy megholt püspökért.)

Könyörögjünk Úr Isten ki a te szolgádat (N. N.) apostoli papjaid között, püspöki méltóságra emelted, add meg kérünk! azt is neki, hogy mindörökre azoknak dicsőült társaságába számláltassék A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

(Egy megholt papért.)

Ur Isten! papjaidnak dicsősége! adjad kegyelmesen: hogy N. N. felszentelt szolgádnak lelke szenteid dicsőségében ragyogjon. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

(Egy világi férfiért.)

Hallgasd meg Uram! esdeklésünket, melylyel irgalmadat alázatosan kérjük hogy N. szolgád lelke, kit e világból kiszolitottál a béke és fény országába juthasson és szenteidnek társává lehessen. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

(Egy nőért.)

Esedeziünk Uram! kegyelmességedért: irgalmazz

N. szolgálód lelkének, s azt a halandóság szennyétől megtisztítván, tedd az örök üdvnek részessévé. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

(M meghalt atyánk, v. anyánkért)

Ur Isten! ki azt parancsoltad, hogy Atyánkat és Anyánkat tiszteljük; légy Atyánk (v. Anyánk) lelkének — végtelen jószágodnál fogva — kegyelmes; s engeddd, hogy bűneinek bocsánatát megnyervén, egykor én is őt az örök világosság örömében megláthassam. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

(Könyörgés után következik ez :)

Jelhang: Szent Mihály a paradicsom főnöke, a kit tisztelnek az angyali seregek.

P. A templom oltáránál állott, az Urnak angyla.

K. És kezeiben drága arany tömjénezőt tart
vala

Könyörögjünk Ur Isten! ki az angyalok és emberek szolgálatait csodálatos renddel felosztod, engeddd kegyelmesen hogy kik az égben téged szolgálatjokkal környeznek, azok e földön életünket oltalmazzák. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

P. Adj Uram! örök nyugodalmat neki.

K. És az elenyészhetetlen világosság fényeskedik neki.

P. Nyugodjék békeségben.

K. Ugy legyen.

P. Az lelke és minden meghalt hiveknek lelkei Isten irgalmából békeségben nyugodjanak.

K. Ugy legyen.

(Ha a temetés, vagy koporsóbatétel keddre vagy péntekre esik, az előbbi renddel mondandó el a:)

II-ik Nocturnum.

(Mondandó kedden és pénteken.)

Dávid dicsérő éneke. (Lásd a 16 ik lapon.)

Jelhang: *A legelés helyére.*

22. Zsoltár. *)

Az Ur igazgat engem, és semmi hiával nem leszek ; * a legelés helyére fektetett engem ;

A megújulás vize mellett nevelt engem ; * lelke-
met megtérítette.

Az igazság ösvényein hordozott engem * az
ő nevéért.

Mert, ha a halál árnyéka közepett járok is, nem
félek rosztaktól * mivel te velem vagy.

A te vessződ és pálczád, * azok vigasztalnak
engem ; ¹⁾

Asztalt készítettél előttem azok ellen, * kik en-
gem szorongatnak.

Megkentéd olajjal fejemet ; ²⁾ és az én kedvet
adó poharam mily jeles ! ³⁾

És a te irgalmasságod követ engem ; * életem
teljes napjaiban ;

Hogy az Ur házában lakjam * hosszú ideig . . .

Adj Uram ! örök nyugodalmat stb. stb.

Jelhang *A legelés helyére fektetett engem.*

Jelhang : Ifjuságom vétkeiről.

24. Zsoltár. *)

Te hozzád emelem föl, Uram, *lelkemet* ; * én Is-
tenem benned bizom *meg ne* piruljak,

*) Az Isten jó pásztor és gondviselő.

¹⁾ vezérleted az én vigasztalásom.

²⁾ itt az Ur asztala értendő, hol a bűnbánónak vigasztalás nyújtatik.

³⁾ egész életemben.

*) Könyörgés segélyért és bűnbocsánatért.

És ne nevéssenek ki engem az én ellenségeim ; *
mert mindazok, kik téged várnak, meg nem szégye-
nülnek.

Szégyentiljenek meg mindnyájan, * a kik gonosz-
ságot cselekszenek oktanul.

A te útaidat, Uram ! mutasd meg nekem, * és
ösvényeidre taníts meg engem.

Vezess engem igazságod szerint, taníts engem ; *
mert te vagy az én Üdvezítő Istenem, és egész nap
téged vártalak. ¹⁾

Emlékezzél meg Uram, könyörületedről * és ir-
galmadról, melyek öröktől valók.

Ifjuságom vétkeiről, * és tudatlanságaimról ne em-
lékezzél meg.

Irgalmad szerint emlékezzél meg rólam, * a te
jóvoltodért, Uram !

Jóságos és igazságos az Ur, * azért fog adni tör-
vényt az utban tévedezőknek ;

Az engedelmeseket vezérli az ítéletben, * a sze-
lideket megtanítja utaira.

Az Ur minden utja vigalom és igazság azoknak, *
kik szövetségét és bizonyság tételeit megtartják.

A te nevedért, Uram ! kegyelmezz bűnömnek ; *
mert (igen) sok az.

Kicsoda az ember, ki az Urat féli ? Törvényt
szabott annak az uton, melyet válaszszon.

Annak lelke a jóban megmarad, és ivadéka örök-
leni fogja a földet. ²⁾

¹⁾ az igazságban.

²⁾ boldog lesz a földön.

Az Ur erőssége az őt félőknek * és az ő szövetségére, hogy kinyilatkoztassék nekik.

Szemeim mindenkor az Uron vannak; * mert lábaimat ő vonja ki a tőrből.

Tekints rám és könyörülj rajtam; * mert én egyes és szegény vagyok.

Szivem szorongatásai megsokasodtak; * szükségeimből ments ki engem.

Nézd lealáztatásomat és gyötrelmemet, * és bocsásd meg minden vétkeimet.

Tekintsd ellenségeimet, mert megsokasodtak,* és igaztalan gyűlöléssel gyűlölnék engem.

Őrizd meg lelkemet és ments ki engem; * nem pirulok meg, mert benned bízom.

Az ártatlanok és igazak hozzám ragaszkodnak,* mert téged vártalak.

Szabadítsd meg, Isten Izraelt ¹⁾ (népedet)*) minden szorongatásából.

Adj Uram! stb. stb.

Jelhang. „Hiszem hogy meglátom.

26. Zsoltár. ²⁾*)

Az Ur világosságom és szabadulásom, * kitől féljek?

Az Ur életem oltalmazója,*) kitől remegjek?

Midőn ellenem közelednek a gonoszak, * hogy egyék husomat.

Ellenségeim, kik engem szorongatnak, * magok meggyengülnek és elesnek.

¹⁾ Most értsd a keresztényeket.

²⁾ E Zsoltárt szerzette Dávid felkenetése elő

*) Biztam Istenben, és szabadulás reménye.

Há tábor áll ellenem, * nem fél szívem.

Ha harc támad ellenem, * én akkor is bízom. ¹⁾

Egyet kértem az Urtól, ismét azért esdeklek, *
hogyan az Ur házában lakjam életem teljes napjaiban ;
Hogy lássam az Ur gyönyörűségét, * és láto-
gassam az ő templomát.

Mert elrejtett engem az ő hajlékában, * a vesze-
delem napján megoltalmazott engem hajléka rejtekében.

Kősziklára ²⁾ emelt föl engem. És most felemelte
fejemet ellenségeim fölé.

Körüljártam és öröm áldozatot áldoztam az ő
hajlékában; * énekelni fogok és dicséretet mondok
az Urnak.

Halgasd meg Uram! szómat, melylyel hozzád
kiáltottam, * könyörülj rajtam és hallgass meg engem.

Neked szólott szívem, az én orcám téged kere-
sett, * a te orcádat keresem Uram! (v. Szívem ez
igédre gondol: „keressétek orcámat;“ azért keresem
a te orcádat Uram!)

Ne fordítsd el tőlem orcádat; * ne térj el szol-
gádtól haragodban.

Légy segítőm; ne hagyj el engem * és ne vess
meg engem, én üdvözítő Istenem!

Mert atyám és anyám ³⁾ elhatytak engem, * az
Ur pedig föl vesz engem.

Törvényt adj nekem, Uram! a te utadra, *) és
igazíts engem igaz ösvényre, elleneim miatt.

Ne adj engem szorongatóim akaratának: * mert

¹⁾ A tiszta lelkiismeretet éleszti a remény.

²⁾ Biztos helyre, hová ellenségeim el nem juthatnak.

³⁾ Legközelebbvalóim.

hamis tanuk támadnak ellenem és a gonoszság önmaga ellen hazudott.

Hiszem, hogy meglátom az Ur javait * az élők földén. (menyben.)

Várjad az Urat, cselekedjél férfiason ; * szived legyen erős és remélj az Urban.

Adj Uram ! stb. stb.

Jelhang. Hiszem, hogy meglátom az Ur javait az élőknek földjén.

V Helyeztesse őket az Ur a fejedelmek társágába.

R. Az ő vállasztott népének fejedelmei közé.

Miatyánk stb. (halk hangon mondatik:)

4. Intelem. Jób 13. v. 22. *)

Felelj nekem (Uram) mennyi az én igazságtalanságom és bűnöm ? gonoszságaimat és vétkeimet mutasd meg nekem. Miért rejtet el orczádat és tartasz engem ellenségednek ? A fa levél ellen, mely a szél-től elragadtatik, mutatod hatalmasságodat, és a száraz tarlót üldözöd ; mert keserűségeket irsz ellenem és meg akarsz engem emésztetni ifjuságom vétkeivel.

Békoba tetted lábamat, minden ösvényeimre vigyáztál és lábaim nyomdokaira figyeltél ; ki mint a rothadás, meg fogok emésztetni, és mint a ruha, mely a molytól megéti.

R. Emlékezzél meg rólam Istenem, mert : lehelet az életem, és nem látnak engem többé emberi szemek.

N. A mélységből kiáltottam Uram ! hozzád. Uram

*) Jób védi ártatlanságát, és nyomorúságából való szabadulásért könyörög.

hallgasd meg az én szómat; mert nem látnak engem többé az emberi szemek.

5. Intelem. Jób 14. 1. *)

Az asszonytól született ember rövid ideig élván, sok nyomorúsággal telik el. Ki mint a virág kinyílik és eltiportatik, elfut, mint az árnyék és soha sem marad meg ugyanazon állapotban. És ilyenre tartod-e méltónak felnyitni szemeidet és őt tenmagaddal törvénybe vinni? Ki teheti tisztává a tisztátalan magból fogantat? nem egyedül te vagy-e az?

Rövidek az ember napjai, havainak száma nálad vagy on, (tőled van kiszabva) megszabtad határait melyeken át nem lehet lépni. Távozzál egy kevéssé tőle, hadd nyugodjék míg eljő, mint a béresnek az ő kívánatos napja.

R. Jaj nekem Uram! mert igen sokat vétkeztem életemben. Mit cselekedjem én nyomorult! Hová fussak? ha csak nem te hozzád én Istenem? Könyörülj rajtam, midőn eljössz az utolsó napon.

V. A lelkem mélyen fölzavaradott, de te Uram! jőj segítségére.

F Könyörülj rajtam, stb.

6. Intelem. Jób 14., 13.)**

Ki teszi azt velem, hogy a föld alatt megoltalmaz engem, és elrejt, míg elmúlik haragod, és nekem időt rendelsz, melyben rólam megemlékezel? ¹⁾

*) Job az emberi gy. ágról elmélkedik.

**) Jób más életet vár s a test feltámadását jövődéli.

1) Báresak a holtak világában oltalmaznád meg engem a szenvedésektől és rejténél el a kirendelt ideig, midőn engem ismét feltámasztasz és megelevenítesz (sz. Gergely és arany ... sz. János szerint).

Véled-e (nem úgy van-e ez valóban), hogy a meghalt ember ismét él? Mindennap, melyeken most harczolok, várom míg eljön az én változásom, (föltámadásom) szólítani fogsz engem, és én felelek neked; kezeid alkotmányának kinyujtod jobbodat. De most lépéseimet megszámláltad: azonban engeddd el bűneimet.

B. Uram! ne emlékezzél vissza bűneimre, midőn eljössz megítélni tüzzel a világot.

V. Igazgasd Uram! utaimot szí. színed előtt.

K. Midőn eljössz stb.

P. Adj Uram örök nyugodalmat stb.

Ez után következik: Óldozd fel Uram: stb. mint fennebb.

3. Nokturnum.

(mondandó Szerdán és Szombaton)

Jelhang. Tessék neked Uram!

49. Zsoltár. *

Várva vártam az Urat, * és figyelt reám.

És meghallgatta könyörgésemet, * és kivitt engem a nyomoruság verméből és a mély sárból;

És kősziklára állította lábaimat, * és igazgatta lépéseimet, ¹⁾

És uj éneket adott ajkaimra, * a mi Istenünk dicséretét.

Meg látják ezt sokan és félni fognak, * és az Urban biznak. ²⁾

Boldog ember kinek reménye az Ur neve * és nem néz hiúságokra és hamis balgaságokra.

¹⁾ E szavaknál gondolja meg minden kereszte hogy is a bűn sarából kivonatott és Krisztusra a kőszikla állitato

²⁾ Krisztus megdicsőülésének is ilyen vala következése.

Sokat tettél, Uram! Istenem! a te csodálatos dolgaiddból,* és gondolataidban nincs ki hasonló lenne hozzád.

Hirdettem és beszéltem azt * de szám felett sok
(azon csoda.)

Áldozatot és ajándékot nem akartál * fülleimet pedig elkészíttetted.¹⁾

Égő és bűnbánó áldozatot nem kívántál. * Akkor mondám: ime jövők! (hogy akaratomat teljesítem.)

A könyvben főleg felőlem van, hogy a te akaratomat cselekedjem: * Istenem! én akartam és a te törvényed szívem közepett van.

Hirdetem igazságodat a nagy gyülekezetben,* im ajkaimat nem tartóztatom Uram! te tudod.

Igazságodat nem rejtettem el szívemben,* igazmondásodról és szabadításodról szólottam.

Nem rejtettem el irgalmadat * és igazmondásodat a nagy gyülekezettől,²⁾

Te pedig Uram! ne vidd távol könnyörletedet tőlem; * a te irgalmad és igaz mondásod mindenkor föntartottak engem.

Mert körülvettek engem a rosszak, melyeknek száma nincs * gonoszságaim megfogtak engem és nem láthattam. (át a sokaság miatt.)

Megsokasodtak fejem hajszálai fölött,* és szívem elhagyott engem.

Tessék neked, Uram! megmenteni engem,* Uram! tekints segítségemre.

¹⁾ Ennek értelme ez: „nem áldoztam, hanem magam megadását kívántam te, hálaul. (A fül átszurás a készségnek a jele.

²⁾ Itt végzi hálaul' át és kezdi könnyörgését.

Piruljanak és szégyenüljenek meg egyetemben, * kik lelkeket keresik, hogy elvegyék azt.

Térjenek hátra és szégyenüljenek meg, * kik nekem rosszat akarnak.

Viseljék mindjárt gyalázatok, * kik azt mondják nekem: ehe! ehe!

Örvendezzenek és vigadjanak te benned mindnyájan, kik téged keresnek; * és mondják mindenkori: Magasztaltassék az Ur! kik szeretik a te szabadságodat.

Én pedig koldus vagyok és szegény; * az Ur gondoskodik fölőlem.

Te vagy segítőm és oltalmazóm, * én Istenem! ne késsél.

Adj Uram örök nyugalmat neki * és az elenyészhetetlen világosság fényeskedjék neki.

Jelhang: Tessék neked Uram! megmenteni engem, Uram! tekints segítségemre.

Jelhang: Gyógyítsd meg Uram!

40. Zsoltár. *)

Boldog, kinek gondja van a szükölködőre és szegényre * a rossz napon megszabadítja őt az Ur. Az Ur tartsa meg és éltesse őt és tegye boldoggá a földön: * és ne adja őt ellenei kívánságára.

Az Ur segítse meg őt fájdalma ágyán,¹⁾ * az ő egész ágyát megfordítod betegségében.²⁾

Én mondtam: Uram! könyörülj rajtam; * gyógyítsd meg lelkeket mert vétkeztem ellened.

*) Boldog a könyörülő.

¹⁾ betegségében.

²⁾ betegségét jóra fordítod.

Ellenségeim rosszat mondtak felőlem : ¹⁾ * mikor hal meg és vesz el az ő neve ?

És ha bejött egy, hogy meglátogasson, hiába-valókat * beszélt szive gonosztságot gyűjtött magának.²⁾

Kiment és beszélt * ugyanarról.

Ellenem suttogott minden ellenségem ; * ellenem rosszat gondoltak.

Istentelen szót végeztek ellenem ; * Valjon a ki alszik nem kel-e fel többé ?³⁾

De még az ember is ki békességem volt, (ki barátom volt) kibem biztam, * ki kenyeremet ette, nagy csalárdságot tett rajtam.

Te pedig Uram ! könyörülj rajtam, és emelj föl engem * és megfizetek nekik,⁴⁾

Ebből ismerem meg, hogy kedvelsz engem, * mert ellenségem nem fog örülni rajtam.

Engem pedig az ártatlanságért fölvetél * és megerősítettél színed előtt mind örökké. Ugy legyen, ugy legyen !

Adj Uram örök nyugalmat neki, * és az örök világosság fényeskedjék neki.

Jelhang : Gyógyítsd meg Uram ! lelkemet, mert vétkeztem ellened.

41. Zsoltár. *)

Jelhang : Szomjuhozik lelkem.

¹⁾ midőn szerencsétlenségben voltam.

²⁾ Vizsgáldott, hogy mi rosszat vehetne észre a szenvedőn, hogy azt másoknak is elmondhassa.

³⁾ Valjon ányaiknak áldozatul kell-e esnem ?

⁴⁾ a mint megérdemlették s mint az igazság kívánja.

*) Vágyódás Isten és Istentisztelet után.

A mint kívánczik a szarvas a víz forrásokhoz,*
ugy kívánczik lekem te hozzád, Isten !

Szomjuhozik lelkem az Istenhez ez élő forráshoz ;*)
mikor jutok el s jelenek meg az Isten színe előtt ?

Az én könnyhullatásom kenyerem nekem éjjel s
nappal : * midőn naponként mondják nekem : hol va-
gyon a te Istened ?

Ezekről emlékeztén, kiűtém magamba lelkemet*)
mert átmennék ¹⁾ a csodálatos hajlék helyéhez, az
Isten házáig,

Az öröm és hála szavával, * a vígan lakmáro-
zók zengésével.

Miért vagy szomorú ? én lelkem ! * és miért há-
borgatsz engem ?

Bizzál az Istenben, mert még hálát fogok adni
neki ; * ő orcám szababítója és én Istenem.

Lelkem megháborodott bennem * azért emléke-
zem rólad a Jordán földéről ²⁾ és Hermán hegyéről a
kis hegyről. ³⁾

Az örvény az örvénynek kiált, ⁴⁾ * a te felhő sza-
kadásaid zugásában.

Magas hullámaid és habjaid * mind át mennek
rajtam. ⁵⁾

*) vagy : az erős élő Istenhez.

¹⁾ Dávid akker a Jordánban túl volt

²⁾ A hová Absalom fia elől elfutott.

³⁾ A vers értelme ez : Mélyen levagyok alázva, azért esik különö-
sen nehzemre távollóted, itt ez idegen pászta tartományban.

⁴⁾ mintha mondaná : egyik szerencsétlenség a másikat éri, mikor
ítéleteid elé törnek.

⁵⁾ Midőn minden csapást rám eresztesz.

Nappal hozzám parancsolta az Ur irgalmát, * és éjjel az ő énekét ¹⁾

Az én imádságomat életem Istenéhez, * mondom Istennek: én oltalmazóm vagy.

Miért feledkeztél el rólam? * és miért járok szomoruan, midőn engem az ellenség sanyargat?

Midőn összetöretnek csontjaim * szidalmaznak engem az én szorongató ellenségeim.

Midőn naponként mondják nekem: hol vagyon a te Istened? ²⁾ * miért vagy szomorú? én lelkem! és miért háborgatsz engem?

Bizzál az Istenben, mert még hálát fogok adni neki; * ő orczáam szabadítója és én Istenem.

Adj Uram! stb.

Jelhang: Szomjuhozik lelkem az erős élő Istenhez: mikor jutok el s jelenek meg az Isten színe előtt?

V. Ne add Uram a gonoszaknak, a benned hívők lelkeit.

R. És szegényeid lelkeit ne felejtse el örökre. Miatyánk stb.

7. Intelem. Jóh 17. *)

Lehelletem elfogy, napjaim megrövidülnek és csak a sir van hátra nekem. Nem vétkeztem és keserűségekben lakik szemem (v szemem mégis kénytelen barátaim keserítéseit látni) Szabadíts meg engem Uram!

¹⁾ Különben midőn még szerencsés voltam, Isten irgalmas volt hozzám nappal és elhalmozott jótéteményeivel, úgy, hogy az által kötelességemé lett őt éjjel dicsérni.

²⁾ Most a szenvedés idejében, mikor ellenségeim szorongatnak, passzsal vagyok kénytelen Istenhez fordulni.

^{*)} Jóh látja közelgani halálát megdorgálja barátait, hogy csak ez életben várnak jutalmat, ő pedig a jövőben várja azt.

és helyeztess engem melléd és akárki keze hadakoz-
zék ellenem. Az én napjaim elmultak, gondolataim
szétszörvák, győtvén szívemet. Az éjszakát nappá
változtatták ¹⁾ és a sötétség után ismét világosságot
reménylek. Ha várakozom is, föld alatt az én házam
és a sötétségben vetettem meg ágyamat. A rothadás-
nak mondtam: Atyám vagy; a férgeknek: anyám és
néném. Hol van tehát most az én várakozásom? és
ki figyel béketűrőseimre?

R. Ki mindennap vétkezem és bűnbánat nélkül va-
gyok, megzavart engem a halál félelme * Mivel a
pokolból nincs soha szabadulás, könyörülj rajtam Is-
tenem! és üdvözíts engem.

V. Istenem! a te szent nevedben szabadított meg
engem, és nagy hatalmad erejével ments meg engem.

Mivel a pokolból nincs soha szabadulás stb. stb.

8. Leczke. Jób 19. 20. *)

Megemésztetvén husom, bőrömhöz ragadt csontom
és csak ajakim maradtak meg fogaim körül. Könyö-
rüljetek rajtam. könyörüljetek rajtam, legalább csak
ti, barátim! mert az Ur keze illetett engem. Miért ül-
döztök engem, mint az Isten? és töltöztek az én hu-
sommal? ²⁾ ki cselekszi azt velem, hogy fölrassanak
beszédeim? Ki teszi azt nekem, hogy könyvbe iras-
sanak vas-vesszővel óntáblára, vagy vésővel kőre met-
szessenek? Mert tudom, hogy az én Megváltom él, és
az utolsó napon a földből föltámadok; és ismét kö-

¹⁾ az álmatlanság által.

^{*)} Jób vigasztalja magát a leedő feltámadással.

²⁾ miért nem teltek be szenvedéscímekkel s nem szüntök meg
marczangolni engemet.

rülvétetem bőrömmel, és az én testemben látom meg Istenemet. Kit én magam látok meg, és az én szemeim nézik őt, és nem más; el van téve reményem az én keblemben.

R. Uram! ne cselekedeteim szerint ítélj meg engem: semmit mi előtted méltó volna nem cselekedtem.

Azért könyörgök felségednek: * hogy te Istenem! töröld el gonoszságaimat.

V. Moss meg uram! engem hamisságomból, és bünből tisztíts meg engem.

Hogy te Istenem! töröld el gonoszágomat.

9. Leczke. Jóh. 10., 18.*)

Miért hoztál ki engem a méhből? ki bár enyésztem volna el, hogy szem ne látott volna engem.¹⁾ Olylyá leendtettem mintha nem volnék a (születéskor) a méhből sirba vitetve. Vajjon napjaimnak kevés száma nem hamar végződik-e el? bocsáss tehát engem, hadd sirassam egy kevésbé fájdalommat, mielőtt elmegyek, vissza nem térvén, a halál homályával borított sötét földre, hol a halál árnyéka, és semmi rend, hanem örök iszonyat lakik.

R. Szabadíts meg Uram! a kárhozat utjaitól ki annak ércz kapuit elrontottad és meglátogattad a pok-

*) Jóbnak lelkét is a sátán gyötrellem teljes kísértetbe, s létének helyes volta iránti kétségbeesésbe döntvén, azért panaszkodik, hogy e világra született.

¹⁾ Jóh ugyan panaszkodik, megátkozva születése napját, de valamint ama panasz, úgy a fenti kéreések is, nem egyebek, mint a belkísérletnek, a sátántól benne okozott komor képzelődésnek kifejezései, a természeti gyarlóságnak kitörései, azonban nemesebb része a lélek és akarat azokban nem osztozott, akarata az Isten akaratával megegyezett.

lot és világosságot adtál nekik, hogy téged láthassanak : * kik a sötétség büntetésében valának.

V. Kiáltván és mondván Eljöttél mi Megváltónk!!

Kik a sötétségben stb. stb.

Adj Uram örök nyugalmat nekik és az elenyészhetetlen világosság fényeskedjen nekik, kik a sötétségben stb. stb.

Halottak emlékezete napján s valahányszor a hottakért a három nokturnum elmondatik a fennebbi R. helyett mondatnak a következők:

R. Ments meg Uram! engem az örök haláltól ama rettenetes napon: Mikor az ég és föld megfognak indulni, mikor eljövendesz tüzzel megítélni e világot.

V Reszketek és félek, mikor a számvétel és jövődő harag napja el érkezik

Mikor az ég és föld stb. stb.

Az nap a haragnak napja, napja a nyomoruságnak és nyavalyának, nagy nap és igen keserű. Mikor eljövendesz tüzzel megítélni e világot.

Adj Uram örök nyugalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik.

Ments meg Uram stb. stb.

A Laudesre.

Jelhang: Örvendeznek az Urnak

50. Zsoltár. *)

Könyörülj rajtam Isten * a te nagy irgalmasságod szerint;¹⁾

*) Bünbánati zsoltár.

¹⁾ a zsoltáros könyörög bűne bocsánatáért, benső átváltoztatásáért és az Isten városa felépüléséért, hogy áldozata kedvesen fogadtassék.

Es könyörületed sokasága szerint,* töröld el gonoszságomat.

Moss meg engem mindinkább gonoszságomból,*) és bűnömből tisztíts meg engem.

Mert elismerem gonoszságomat,* és bűnöm előttem vagyok mindenkor.

Egyedül neked vétettem s gonoszt előtted cselekedtem,* hogy igaznak találtassál beszédeidben s győzedelmes légy midőn ítélteél.

Mert ime vétékben fogantattam,* és bűnökben fogant engem anyám.

Mert ime, az igazságot szercted * és a te bölcseséged titkos s elrejtett dolgait kinyilatkoztattad nekem.

Hints meg engem izzsoppal és megtisztulok * moss meg engem s a hónál fehérebb leszek.

Add, hogy örömet és vigaságot halljak * és örvendezzenek megalázott esontaim.

Fordítsd el orezádat bűneimtől * s töröld el minden gonoszságomat.

Tiszta szívet teremts bennem, oh Isten * és az igaz lelket újítsd meg belső részeimben.

Ne vess el engem színed elől * és szent lelkedet ne vedd el tőlem.

Add vissza nekem üdvözítésed örömét * és teljes lélekkel erősíts meg engem.

Megtanítom útaidra a gonoszakat * és az istentelenek hozzád térnek.

Szabadíts meg a vérbűntől, Isten üdvösségem Istene * és nyelvem magasztalni fogja igazságodat.

Uram! nyítsd meg ajakimat * és szám a te dicséretedet fogja hirdetni.

Mert, ha kedvelnéd bizonyára áldozatot adtani volna, * de az égő áldozatban nem gyönyörködől.

Áldozat Istennek a kesergő lélek, * a töredelmes s alázatos szívet, oh Isten! nem veted meg.

Cselekedjél Uram! kegyesen, jó akaratodból Sionnal, * hogy épüljenek Jeruzsálem falai.

Akkor veszed kedvesen az igazság áldozatját, az ajándékokat és égő áldozatokat * akkor tesznek ol-tárodra borjukat.

Adj Uram örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik.

Jelhang: Örvendeznek az Urnak, megaláztatott csontaim.

Jelhang: Mert te meghallgatod...

64. Zsoltár.*)

Téged illet a dicsőség Isten! Sionban; * és neked teljesítik a fogadást Jeruzsálemben.

Mert te meghallgatod az imádságot, * te hozzád folyamodik minden ember.

A gonosz cselekedetek hatalmat vettek rajtunk * de te meg fogsz kegyelmezni istentelenségeinknek.

Boldog az, kit kiválasztasz és magadhoz fogadsz; * a te tornáczaidban fog lakni.

Eltelünk házad javaival; * szent a te templomod, csodálatos az igazságban.

Hallgass meg minket szabadító Istenünk! * te reménye a föld minden határának és a messze tengernek.

Te alapítád meg a hegyeket erőddel, ki fel vagy övezve hatalmassággal; * fölháborítod a tenger mélységét, az ő habjai zúgását.

*) Istent dicséret illeti.

Zavarba jönnek a nemzetek, és félni fognak jeleid-
től, kik a határokon laknak ; * hol a nap felköltét és
enyugtát örvendetessé teszed.

Megtekinted a földet, és eláraztad ; * nagyon gaz-
daggá teszed azt.

Isten folyója tele van vizekkel, te készited el ne-
kik az ételmet ; mert így van a föld elrendezve.

Barázdáit megáztatod, termésit megsokasítod ; *
az eső csorgásán örvendez a termő föld.

Megáldod kegyességeddel az esztendő koszoru-
ját ; * és mezeid megtelnek bőséggel.

Megkövérednek a puszták legelői : * és a halmok
vigasággal övezkednek körül.

A legelőt juh-nyájak lepik el és a völgyek bő-
velkednek gabonával ; * minden örvend és éneket zen-
gedez.

Adj Uram ! örök nyugalmat neki * és az örök vi-
lágosság fényeskedjék neki.

Jelhang Mert te meghallgatod az imádságot ; te
hozzád folyamodik minden ember.

Jelhang : Felvett engem.

62. Zsoltár. *)

Isten én Istenem ! * te hozzád ébredek viradatkor.

Utánad szomjuhozik az én lelkem ; * szint oly
nagyon vágyodik utánad az én testem is.

A pusztá és járatlan és vizetlen földön ; * úgy
jelenek meg előtted, mint a szent helyen, hogy lás-
sam a te erődöt és dicsőségedet.

*) Vágyódás a szentélyhez és Istenhez.

Mert jobb a te irgalmasságod az életnél ; * az én ajkaim dicsérnek téged.

Igy áldani foglak téged életemben ; * és a te nevedben fölemelem kezeimet.

Mintegy zsirral és kövérséggel telik meg lelkem * ¹⁾ és vigaság ajakaival fog dicsérni az én szám.

Ha rólad emlékezem ágyamon, ha reggel felőled elmélkedem ; * mert segítőm vagy.

És a te szárnyaid árnyéka alatt vigadok ; az én lelkem hozzád ragaszkodik ; * jobbod fölvettem engemet.

Azok pedig hiába keresik lelkemet, lemennek a föld alsó részeibe ; * a kard ²⁾ kezébe adatnak, a rókák martalékai lesznek.

A király pedig vigadni fog az Istenben ; dicsértetni fognak mindnyájan a kik rája esküsznek ; * mert bészaratik a gonoszságot szólók szája.

(Itt nem mondatik Adj Uram.)

66. Zsoltár.*

Könyörüljön rajtunk az Isten és áldjon meg minket ; ³⁾ deritse föl reánk az ő orcáját és könyörüljön rajtuk.

Hogy megismerjük a földön utadat, ¹⁾ * minden nép között a te szabadításodat.

Adjanak hálát neked Isten, a népek ; * adjon hálát minden nép.

Örüljenek és vigadjanak a nemzetek ; * mert te ítéled a népeket igazságban és a nemzeteket a földön kormányozod.

¹⁾ religiodat.

²⁾ a bosszuló igazság kezébe.

³⁾ Könyörgés a népek megvilágosításáért.

Adjanak hálát neked Isten! a népek; adjon hálát minden nép. * A föld megadja gyümölcsét.¹⁾

Áldjon meg minket Isten a mi Istenünk, áldjon meg minket Isten! * és félje őt a föld minden határa.

Adj Uram örök nyugodalmat nekik, * és az elenyészhetetlen világosság fényeskedjék nekik.

Jelhang: Felvett engemet a te jobb kezed Uram!

Jelhang: Az örök haláltól.

Ezekiás király éneke.*)

(Izaiás, 38., 10.)

Mondám az én napjaim közepén * megyek az alvilág kapuihoz ²⁾

Keresve esztendeim maradványát, * mondám: nem látom az Ur Istent az élők földén;

Nem látok többé embert * és nyugalomban lakót.

Életem elvétetik és összegöngyöltetik, * mint a pásztorok sátora.

Elmetszetik, mint a szövőtől életem; még mikor kezdeném, elmetsz engem; ³⁾ * reggeltől estig végemre jársz.

Biztam a reggelhez, * és mint az oroszlán úgy összetörök csontaimat.

Reggeltől estig végemre jársz, * mint a fecske fiu úgy kiáltok; nyögök mint a galamb.

Meggyengültek szemeim, * nézvén a magasba.

Uram erőszakot szenvedek, fogd fel ügyemet *

¹⁾ itt a Messiás értendő kit a népek várnak.

*) Ezekiás Istennek háláadó éneket mond viszanyert egészségéért.

²⁾ a halál országába.

³⁾ itt a halál kétféle képen ábrázoltatik a pásztori sí szétszedésében és a szövet levevésében a szövőszékről.

Mit mondjak¹⁾ vagy mit felel nekem ő, holott maga cselekedte?

Uram! ha így kell élni és ilyenekben áll az én lelkem élete, megfeddhet sz engem és megeleveníthet sz engem²⁾ * Imé békeségemül lett legkeserűségem ;³⁾

Te megszabadítottad lelkemet, hogy el ne veszen * hátad mögé vetetted minden bűnömet.

Mert nem az alvilág teszen rólad vallást, mint én is ma ; * az atya a fiaknak adja tudtul a te hűségedet.

Uram! szabadíts meg engem, * és zsoltárainkat énekelni fogjuk életünk teljes napjain az Ur házában.

Adj Uram! örök nyugalmat nekik és az elenyészhetetlen világosság fényeskedjék nekik.

Jelhang : Az örök haláltól szabadítsd meg Uram az én lelkemet.

Jelhang : Minden lélek.

148. Zsoltár.*)

Dicsérjétek az Urat mennyekben,⁴⁾ * dicsérjétek őt a magasságban.

Dicsérjétek őt minden angyalai ; * dicsérjétek őt minden seregei.

Dicsérjétek őt nap és hold ; * dicsérjétek őt minden ragyogó csillagok.

¹⁾ Mit mondjak : ő ígérte, hogy meggyógyít és megcselekedte.

²⁾ Értelme ez : Uram! ha szenvedés által kell élni ; akkor mérj rámbármifő csapásokat és szenvedéseket, s ez által segítsz engem az életre.

³⁾ Súlyos szenvedésem javamra szolgált.

⁴⁾ A holtak nem várják ígéreid teljesedését, hogy hűségedet magasztalhasák. Itt jusson eszünkbe a bűn halála s a pokol, hol az Isten nem áldatuk, nem magasztaltatik.

*) Fölhívás minden lényhez Isten dicséretére.

⁵⁾ menny lakói.

Dicsérjétek őt egeknek egei, * és minden vizek, melyek az egekben fölül¹⁾ vannak, dicsérjék az Ur nevét.

Mert ő szólt és lettek ; * parancsolt és előtermettek.

Megállapítá azokat örökre és mind örökön örökre * parancsot adott és ez el nem mulik²⁾)

Dicsérjétek az Urat a földön szörnyetegek,³⁾ * és minden örvények.

Tűz, köeső, hó, jég, forgó szél, * melyek az ő igéjét cselekszik.

Hegyek és minden halmok, * gyümölcsfák és minden czedrusok.

Vad állatok és minden barmok, * kigyók és szárnyas állatok.

A föld királyai és minden népek, * fejedelmek és a föld minden birái.

Ifjak és szüzek, vének az ifjakkal dicsérjétek az Ur nevét * mert csak az ő neve magasztos.

Az ő dicsérete (dicsősége) ég és föld felett van ; * és ő felemeli népe hatalmát (szarvát⁴⁾)

Dicséret minden szenteinek, * Izrael fiainak, a hozzája közel levő népnek.

149. Zsoltár *)

Énekeljétek az Urnak új éneket⁶⁾ * legyen dicsérete a szentek gyülekezetében.

Örvendjen Izrael abban, ki őt teremtette, * és Sion fiai vigadjanak királyukban.

¹⁾ a légkörön fölül, hol a folyó aether vagyon.

²⁾ a természet törvénye megmarad.

³⁾ nagy tengeri szörnyek.

⁴⁾ a szarv hatalmat jelent.

^{*)} Hála a győzelemért.

⁶⁾ A keresztény itt Megváltója győzelmére gondol

Dicsérjék az ő nevét ének karban, * és fölmagasztalja a szelideket szabadulásra.

A szentek örvendeznek a dicsőségben; * vigadnak nyughelyeiken.

Isten magasztalása van szájokban, * és két éltű kard kezeikben.¹⁾

Hogy boszut álljanak a nemzeteken, * megfedjék a népeket;

Hogy azok királyait lánczokra verjék, * és nemeseit vasbilocsekre.

Hogy a megírt ítélet szerint cselekedjenek; *²⁾ Ez dicsősége minden ő szenteinek

150. Zsoltár. *

Dicsérjétek az Urat az ő szenteiben; * dicsérjétek őt az ég erős boltozatában.

Dicsérjétek őt hatalmasságában; * dicsérjétek őt nagy voltának sokasága szerint.

Dicsérjétek őt hazsona szóval; * dicsérjétek őt hárfán és cziporán.

Dicsérjétek őt dobbal és ének karban; * dicsérjétek őt hurokon és hangszereken.

Dicsérjétek őt hangos szavu cimbalmonon, dicsérjétek őt a vigaság cimbalmain * minden lélek dicsérje az Urat!

Adj Uram! örök nyugodalmat nekik; * és az örök világosság fényeskedjék nekik.

Jelhang: Minden lélek dicsérje az Urat.

¹⁾ A két éltű kard alatt érdeendő az Isten ígéje.

²⁾ A keresztény itt arra figyelmeztetik, hogy: az Ur parancsa szerint köteles az üdv minden akadályát újjából elhárítani.

Szózatot hallottam a mennyből, mely mondá nekem :

Boldogok a halottak, kik az Urban hálnak meg.

Jelhang : Én vagyok. ,

(A kar kezdi Zakariás hála énekét.

Lukács év. 1 , 68.)

Jelhang : Én vagyok a feltámadás és az élet : a ki hiszen bennem — ha szintén meghalt is — él ; és minden a ki 'l, s hiszen bennem örökre nem hal meg.

Midőn a gyászmenet a temető felé halad mondatik vagy a halottak szent olvasója, vagy az 50-ik zsoltár énekelletik.

A halott a temető kapujáig vitetvén, itt a koporsó szentelt vízzel meghintetik ; s ekkor a gyászmenet belép a testet a temetőbe s a kar énekl

„Paradiesomba vigyenek az angyalok, és az egykoron szegény Lázárral nyerj örök életet, s nyugodalmat“

(a mire énekelletik a 129-ik Zsoltár.)

„A mélységekből kiáltok föl te hozzád Uram ! stb.

(Lásd a 8-ik lapon minden vers után ismételtetik :

„Paradiesomba vigyenek. stb.

A pap a gyászmenettel a temetőbe érkezvén, akár fenn hangon, akár magában a következő imát mondhatja : ¹⁾

„Jőjjetek segítségére Istennek szentjei, siesse-
tek eléje Istennek angyalai ! fogadjátok el lelkét, és
vigyétek az Isten színe elé. Fogadjon el téged Krisz-
tus, ki meghívott s az angyalok vezessenek Ábrahám
kebelébe.

Adj Uram neki örök nyugodalmat stb. stb.

¹⁾ A római

A pap a sirhoz érvén elkezdí :

„Uram irgalmazz nekünk.

F. Krisztus kegyelmezz nekünk.

P. Uram irgalmazz nekünk.

Miatyánk stb. *(ez alatt a sírt megszenteli mondván:*

Szenteltessék meg e sir, az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében Ámen. Vagy :

Enyhítse lelkedet a mennyei harmattal, az Atya, Fiu, és Szentlélek Isten. Ámen.

Ezután tömjénnel megfüstöli és mondja :

Gyönyörködtesse lelkedet a mennyei illattal az az Atya, Fiu, és Szentlélek Isten Ámen. Vagy :

Valamint a tömjén füstnek illatja fel száll az égbe, úgy szálljon fel Ur Isten! a mi könyörgésünk is a te szent színed elébe.

V. És ne vigy minket a kísértetbe,

F. De szabadíts a gonosztól

V. Az örök haláltól.

F. Szabadítsd meg Uram az ő lelkét.

V. Nyugodjék békeségben.

Ámen.

V. Uram hallgasd meg könyörgésemet.

F. És az én kiáltásom jusson elődbe.

V. Az Ur veletek.

F És a te lelkeddel.

Könyörögjünk !

Kérünk téged Uram ! éreztess a te elhunyt szolgáloddal (szolgáloddal) irgalmasságodat, hogy cselekedeteinek ne vegye büntetését, kinek szándéka volt a te akaratod szerint élni. hogy valamint itt az igaz hit őt a hívők seregéhez füzte, úgy ott irgalmasságod az

angyali karok társaságába juttassa. A mi Urunk Jézus Krisztus által Ámen.

Más könyörgés.

Kériünk téged Uram! oldozd fel a te szolgád (szolgálód) lelkét, hogy meghalván a világnak neked éljen, s a mit emberi gyarlóságból vétkezett, töröld el bőséges irgalmasságoddal. A mi Urunk Jézus Krisztus által Ámen.

Más könyörgés.

Mindenségnek Atyja! élet és halálnak hatalmas Ura, szent Isten! alázatosan kérünk engedj békés, csendes nyugodalmat szolgád (szolgálód) porainak a föld anyai ölében; parancsolj a földnek, hogy hiven védje rokon hamvait s ne hádbítsa omni dulás békéjét, míg a nagy napon vissza kérendi a lélek megdicsőülendő hajlékát; parancsolj az egeknek, hogy nyílt kebellet fogadják hozzád siető lelkét, és az angyalok seregeinek, hogy boldog örömeikben részesítsék őtet a mi

Urunk Jézus Krisztus által.

K. Ugy legyen.

Más könyörgés. ¹⁾

Áldott Jézus! ki azt mondottad, hogy a ki benned hiszen, ha meghalt él, és hogy: feltámasztod azt az utolsó napon. Oh! telyesítsd bé kérünk, ezen vigasztalással és örömmel teljes ígéretedet; részesíts a boldog örömben hozzád átköltözött hivedet, s végnélkül örvendeztesd a mennyei dicsőségben, hol te az Átyával és Szentlélekkel élsz és uralkodol mind örökön öröké.

K. Ámen.

P. Adj Uram! örök nyugodalmat neki.

K. És az elenyészhetetlen világosság fényeskedjék neki.

¹⁾ Ezen két utóbbi könyörgés a Székelyföldön több helyen használtatik.

P. Nyugodjék békeségben.

K. Ámen.

P. Az ő lelke és minden meghalt hiveknek lelkei
Isten irgalmából békeségben nyugodjanak.

K. Ugy légyen.

*A kántor egy alkalmi éneket énekel mi a'ut a test a sirba
bocsáttatik, miközben a pap mondja*

„Fogadd föld, a mi a tiéd, fogadja az Isten mi
az övé, a test a földből van képezve, a lélek fölülről
van belehelve.“

S végül földet hintve mondja: Emlékezzél meg ember, hogy por vagy és a porba térsz vissza.

A temetőből visszatérvén tartatik a „gyász Szent mise.“

Ezután következik a :

„Libera“

P. Ne szállj Uram ! ítéletre a Te szolgáloddal (szolgálóddal) mert egy ember sem igazul meg előtted, ha csak te nem adsz neki telyes bűnbocsánatot. Kérünk azért : ne terhelje őt a te birói ítéleted, kit a keresztény hivek könyörgése ajánl neked ; hanem malsztod segítségével legyen méltó kikerülni a boszuálás ítéletét, ki midőn élt a Szentháromság jelével volt felékesítve, ki élsz és uralkodol mind örökkön örökké.

K. Ugy légyen. Ámen.

K. (Orgona kíséret nélkül énekli :)

1. Ments meg engem Uram !

Az örök haláltól

Ama rettenetes

Napon minden bajtól.

Midőn az ég és föld
Mégfognak indulni,
S eljősz e világot
Lángokban itélni.

2. Reszket minden tagom
Borzadok és félek,
Földi pályát végzett
Szegény bűnös lélek.
Félek a naptól, mely
Vizsgálni fog s dulni,
Midőn az ég és föld,
Mégfognak indulni.

3. Haragnak napja az
Inség s veszély napja
Nagy nap mely a bűnöst
Gyötrellemnek adja.
Midőn Te ki mindég
Éltél és fogsz élni,
Eljősz e világot
Lángokban itélni.

4. Oh ! adj Uram örök
Nyugodalmat nekik,
S örök világosság
Fényeskedjék nekik
Hogy trónusod körül
Udvarólhassanak,
S Téged boldogítót
Örökké áldjanak.

Kis gyermek temetése.

A pap a háznál karinget és fehér stólát ölt magára, szentelt vízzel a hullát megszenteli s azután mondja

„Áldassék az Ur neve !

A kar éneкли a 112 ik *Zsoltárt.**)

Dicsérjétek gyermekek az Urat ; * dicsérjétek az Ur nevét.

Legyen áldott az Ur neve,* most és mindörökké.

Napkelettől nyugatig * dicsértessék az Ur neve.

Magasztos az Ur minden nép fölött,* és az egek fölött az ő dicsősége.

Kicsoda mint a mi Urunk Istenünk? ki a magasságban lakik * és mennyből a legkisebbre is tekint a földön ;

Fölemelvén a földről a nyomorultat * és a szemből felnagasztafván a szegényt.

Hogy a fejedelmek mellé ültesse őt, az ő népe fejedelmeihez ; ¹⁾

Ki a házban lakást ad a magtalannak, * mint fiakon örvendező anyának.²⁾

Dicsőség neked oh Atya ! Fiú ! s Szentlélek Isten !

Miképen kezdetben vala, most és örökkön. Ámen.

Jelhang: Áldassék az Ur neve, most és mind örökké.

P. Uram irgalmazz nekünk.

K. Krisztus kegyelmezzen nekünk.

*) Isten az alázatosoknak kegyelmet ad.

¹⁾ Isten mindnyájunkot fölemel a bűn szennyéből az angyalok trónjához.

²⁾ Ilyenek voltak : Sára, Rebeka, Anna és mások.

P. Uram irgalmazz nekünk,
Miatyánk *(mely alatt a holt testet újból megszenteli.*

P. És ne vigy minket a kísértetbe.

K. De szabadíts a gonosztól.

P. Ártatlanságomért vettél magadhoz engem.

K. És megerősítettél színed előtt örökké.

P. Az Ur veletek.

K. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk.

Mindenható és legkegyelmesebb Ur Isten! ki minden megkeresztelt kisdédnek, midőn ez életből elköltözik, legkisebb érdeme nélkül azonnal megadod az örök életet, mint ezt, hitünk szerint ma e kisdéd lelkének is megadtad; engeddd kérést, Uram! hogy: a bold. szent Szűz és minden szentek esedezése által, e földön neked tiszta lélekkel szolgálván, országodban a boldogult kisdédek társaságába juthassunk. A mi Urunk Jézus Krisztus által Ámen.

(Ez után a kántor egy alkalmi éneket énekel minek végével a test a temetőbe vitetik, s a kántor a 112. Zsoltárt énekl.)

A sirhoz érvén a pap elkezd:

Uram irgalmazz nekünk.

F. Krisztus kegyelmezz nekünk.

P. Uram irgalmazz nekünk.

P. Miatyánk stb. mi alatt a sir megszenteltetik s megfűstöltetik.

V. És ne vigy minket a kísértetbe.

F. De megszabadíts a gonosztól.

V. Hagyjátok hozzám jőni a kisdédek;

F. Mert ilyeneké mennyeknek országa.

V. Az Ur veletek.

F. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk.

Örök mindenható Ur Isten! a szent tisztaságnak szeretője, ki ma ezen kisded lelkét kegyelmesen mennyországba szólítottad; méltóztassál Uram! velünk is oly kegyelmesen bánni, hogy szentséges kinszenvedésednek érdeme, a boldogságos szűz Máriának és minden szenteidnek esedezése által — ugyanazon országban szenteiddel és választottaiddal együtt — mi is végnélkül örvendezhessünk. Ki az Atyával és Szentlélekkel egyetemben élsz, és uralkodól mindörökkön örökké.

F. Ámen.

Befejezésül „Oh mely szép az ártatlanság stb. vagy más szokásban levő ének mondatik.

Az uj temető megáldásának Szertartása

a püspök által megbízott lelkész által.

A temető szentelést megelőző napon, az uj temető közepén, egy fakereszt állítatik fel, mely elé egy ölnyi magasságu, háromágu faállvány a végből tétetik hogy rá három szál gyertyát feltűzhessenek.

Következő napon, a pap a sekrestyében, egy abát, övet, stolát és fehér színű pluviálét magára öltvén — karingbe öltözött papok kíséretében — (kik a szenteltviz tartót, a sz. v. hintőt, a tömjénezőt, a tömjén tartót, a szer könyvet és három viaszgyertyát magukkal visznek) körmenetileg belép az uj temetőbe, és a temető közepén álló kereszthez megy, ott a három ágú faállványra a gyertyák feltűzetvén, fedetlen fővel, a következő imát mondja :

Könyörögjünk!

Mindenható Isten! ki a lelkek őre! üdvünk biztosítója
s a hívők bizodalma vagy! tekints le könyörületesen
a mi köteles szolgálatunkra, és ezen temető — a mi bé-
lépésünkre — tisztíttassék †, áldassék †, és szenteltessék
† meg, hogy: az életlefolyása után, ide nyugalomra
helyezett emberi testek, az ítélet nagy napján a bol-
dogult lelkekkel együtt érdemesek legyenek az örök
élet örömeibe felvétetni. A mi Urunk Jézus Krisztus
által. Ámen.

*Ez után a kántor előtt mindnyájan letérdelve a kántor
kezdi: a Minden Szentek litániáját.*

Uram irgalmazz nekünk.

Krisztus kegyelmezz nekünk.

Krisztus hallgass minket.

Krisztus hallgass meg minket.

Menybéli Atya Isten,

Irgalmazz mi nékünk.

Szentlélek Ur Isten,

Irgalmazz minékünk.

Szent háromság egy Isten,

Irgalmazz mi nékünk.

Szentséges szűz Mária,

Istennek szt. Anyja,

Szűzeknek szt. Szűze,

Szent Mihály arkangyal,

Szent Rafael arkangyal,

}
könyörögj
érettünk

Szent Gábor arkangyal

Mindnyájan szt. Angyalok és Arkangyalok.

Könyörögjete érettünk.

Mindnyájan dicsőült szentek rendjei,
KönyörögjeteK érettünk.

Keresztelő szent János }
Szent József } könyörögj érettünk.

Mindnyájan szent Pátriálkák és Próféták
KönyörögjeteK érettünk.

Szent Péter apostól,	}	könyörögj éretünk
Szent Pál apostól,		
Szent András apostól,		
Szent Jakab apostól,		
Szent János evangélista,		
Szent Tamás apostól,		
Szent Jakab apostól,		
Szent Fülöp apostól,		
Szt. Bertalan apostól,		
Szt. Máté evangélista,		
Szt. Simon apostól,		
Szt. Tádé apostól,		
Szt. Mátyás apostól,	}	
Szt. Barnabás apostól,		
Szt. Lukács evangélista,		
Szt. Márk evangélista,		

Mindnyájan szt. Apostolok és Evangélisták	}	könyörögjeteK érettünk
Mindnyájan Krisztus szt. Tanítványai		
Mindnyájan apró Szentek,		

Szent István mártir,	}	könyörögj éretünk.
Szt. Lőrincz mártir,		
Szt. Vinceze mártir,		
Szt. Albert mártir,		

Szent Fábián és Sebestyén mártírok,	}	könyörögje- tek érettünk
Szt. János és Pál mártírok,		
Szt. Kozma és Demjén mártírok,		
Szt. Gyárfás és Protás mártírok,		
Mindnyájan szent mártírok,		

Szent Silveszter pápa,	}	könyörögj érettünk.
Szt. Gergely pápa,		
Szt. Ambrus püspök,		
Szt. Jeromos doktor,		
Szt. Márton püspök,		
Szt. Miklós püspök,		
Szt. István király,		
Szűz szent Imre herceg,		
Szt. László király,		

Mindnyájan szent Püspökök és Hitvallók,
Könyörögjetelek érettünk.

Mindnyájan szent Doktorok,
Könyörögjetelek érettünk.

Szt. Antal apát,	}	könyörögj érettünk
Szt. Benedek apát,		
Szt. Bernárd hitvalló.		
Szt. Domokos hitvalló,		
Szt. Ferencz hitvalló,		

Mindnyájan szent Papok és Leviták
Könyörögjetelek érettünk.

Mindnyájan szent Barátok és Remeték,
Könyörögjetelek érettünk.

Szt. Mária Magdolna,	}	könyörögj érettünk.
Szt. Erzsébeth asszony,		

Szt. Ágota mártir,	} könyörögj értünk.
Szt. Lucza mártir,	
Szt. Cziezelle mártir,	
Szt. Katalin mártir,	
Szt. Neszte mártir,	

Mindnyájan szent szülzek és özvegyek,
Istennek minden Szentei,

KönyörögjeteK érettünk.

Isten irgalmazz nekünk.

Uram kegyelmezz nekünk.

Isten irgalmazz nekünk.

Uram hallgass meg minket.

Minden gonosztól,	} Ments meg Uram minket.
Minden bűntől,	
A te haragodtól,	
Hirtelen és véletlen haláltól,	
Az ördög incselkedésétől,	
Haragtól gyűlölségtől és min-	
den gonosz akarattól,	
Fajtalan élettől,	
Menyköttől és égiháborutól,	
A föld ingás veszedelmétől,	
Az örök haláltól,	
A te szent megtestesülésednek	
titka által,	
A te eljöveteled által,	
A te születésed által,	
A te keresztséged és szent	
böjtölésed által,	

A te kereszted és szenvedésed által,	} Ments meg Úram minket.
A te halálod és temetésed által,	
A te föltámadásod által,	
A te csodálatos menybeme- neteled által,	
A vigasztaló szent lélek eljö- vetele által,	
Az ítélet napján,	

Mi bűnösök,	} Kérünk téged hallgass meg minket.
Hogy nekünk irgalmazz,	
Hogy bűneinket megbocsássad,	
Hogy minket az igaz bűnbánatra vezérelj,	
Hogy anyaszentegyházadat kormá- nyozni és megtartani méltóztassál,	
Hogy a római pápát és az egész egyházi rendet a szent litben megtartsad,	
Hogy az anyaszentegyház ellenségeit megalázzad,	
Hogy a királyoknak és keresztény fejedel- meknek békét és egyetértést engedj,	
Hogy az egész keresztény népnek békét és egyeséget engedj,	
Hogy minket a te szent szolgálatodban megerősíts és megtarts,	
Hogy elménket a menyei kívánságokra felindítsad,	
Hogy minden jótévőinknek örökkévaló javaidat adjad,	
Hogy magunk, testvéreink, atyáinkfiai és jótévőink lelkeit az örök kár- hozattól megmentsed,	

Hogy a földnek bő gyümölcsét adjad és megtartsad Hogy a meghalt hiveknek örök nyu- godalmat engedj,	}	Kérünk téged hallgas meg minket.
--	---	--

(Itt a pap felkel és kezével keresztjelt csinálván, emeltebb hangon mondja:)

Hogy ezen temetőt megtisztítani és
meg † áldani méltóztassal.

Kérünk téged hallgas meg minket.

(Ez után a pap betérdei és a litánia befejeztetik.)

Hogy minket meghallgatni méltóztassál

Kérünk téged hallgas meg minket.

Istennek fia, kérünk téged hallgas meg minket.

Istennek báránya ki elveszed a világ bűneit,

Kegyelmezz mi nekünk.

Isten báránya, ki elveszed a világ bűneit,

Irgalmazz mi nekünk.

Krisztus hallgas minket.

Krisztus hallgas meg minket.

Uram irgalmazz nekünk.

Krisztus kegyelmezz nekünk.

Uram irgalmazz nekünk.

(Minek végeztével mindnyájan felállnak a pap szentelt vízzel a teresztet meghinti e Jelhangot mondván:)

Hints (öntözz) meg engem Uram izsóppal és megtisztulok, moss meg engem és a hónál fehérebb leszek.

Ezek után a környezet az 50-ik zsoltárt mondja:

Dicsőség Atyának stb.

S azután ismételtetik a Jelhang.

Mig a zsoltár mondatik, addig a pap jobbfelől kezdve a temetőt megkerüli és szentelt vízzel meghinti. Mi megtörténvén visszatér a kereszthez és arra tekintve mondja:

Könyörögjünk.

Ur Isten! ki az egész világnak teremője, az emberi nemnek Megváltója minden látható és láthatatlan teremtménynek tökéletes Rendezője vagy: alázatosan és tiszta szívvel kérünk, hogy: ezen temető kertét melyben szolgálád és szolgálóid testei — ez élet enyésző pályafutása után — nyugodni fognak, megtisztítani † megáldani † és meg † szentelni méltóztassál. S te ki nagy irgalmasnál fogva a benned hívőknek minden bűneik bocsánatát megadtad, azoknak e temetőben nyugvó és a főangyal harsonájára váró testeiket is örökös vigaszaidban bőségesen részesítsed. A mi Urunk Jézus Krisztus által Ámen.

Ekkor a három gyertya közül a keresztt legfelsőbb részére egy, a két karjára a más két égő viaszgyertyát illeszti. Ezután megtömjénezi és szentelt vízzel meghinti a keresztet s visszatér kísértetével a sekrestyébe.

Midőn a hivek elhunyt kedvesseik sirjára keresztet állítanak, a pap annak beszentelésére felszólittatván azon ájtatosságot végezi mit a temetéskor szokott mi-
nek végeztével így könyörög:

„Legyen föléd állítva a Megváltó, a mi Urunk Jézus Krisztus jele, ki téged e képmen válltott meg, s ne engedje meg a rossz angyalnak, hogy neked árthasson az örökké valóságban! Békeség legyen veled! Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által, ki él és uralkodik mindörökké“. Ámen.

Függelék.

A halotti szent Mise'nek némely részei, melyek a jelenlévő hitek ájtatoskodásainak segélyére szolgálnak.

A halottak napi és minden más halotti szent mise így kezdődik :

„Adj Uram! nekik örök nyugodalmat, és az örök világosság fényeskedjék nekik. Téged illet Ur Isten Sionban a dicsérő ének, s neked tesznek fogadási áldozatot Jeruzsálemben. Hallgasd meg esdeklésemet! tehozzád folyamodik minden ember.“ (zsolt. 64.)

Adj Uram stb.

Az egyház könyörgése halottak napján.

Minden hiteknek teremő és megváltó Istene! add meg a te szolgálúd és szolgálóid lelkeinek valamegyi büneik bocsánatját ; hogy azon kegyelmet a melyet szüntelen ohajtottak, ájtatos könyörgéseink által megnyerjék, ki élsz és uralkodol az Atya és Szentlélek Istennel most és mindenkoron. Ámen.

Intelem (szent Pálnak a korinthusiakhoz írt I. leveléből 15., 51.—57.)

Atyámfiai! Ime titkot mondok nektek : mindnyájan feltámadunk ugyan, de nem mindnyájan változunk el (a mennyei dicsőségre.) Rögtön, egy szempillantás alatt, a végharsonára — mert megriad a a harsona — a holtak feltámadnak ép testtel és mindnyájan átváltozunk. Mert e rothatag testnek rothatatlanságba kell öltöznie és a halandó testnek halhatatlanságba kell átmennie. Mikor ez a halandó test halhatatlanságba öltözik, akkor bételjesedik a mondás, mely írva van : elnyeletett a halál a győzelem (feltá-

mädás) által. Hol vagyon a halál a te győzedelmed? hol vagyon a halál a te fulánkod? A halál fulánkja a bűn, a bűn ereje pedig a törvény. De legyen hála Istennek! Ki nekünk győzedelmet adott, a mi Úrunk Jézus Krisztus által.

Örvizat (evangelium) Szt. János 5. 25.—29.

Az időben mondá Jézus a zsidók seregének: Bizony bizony mondom nektek, hogy eljön az óra — sőt már jelen is van — melyben a halottak meghallják az Isten fiának szavát és a kik hallják, élni fognak. Mert miként az Atyának élete vagyon önmagában, azonkép adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában; és hatalmat adott neki, hogy ítéletet tartson, mivel Ő az ember fia. Ne csodáljátok ezt; mert eljön az óra, mindnyájan, kik a sirokban vannak, meghallják az Isten Fia szavát; és eléjőnek kik jót cselekedtek az élet föltámadására, a kik pedig gonoszt cselekedtek, az ítélet föltámadására (a kárhozatra).

A haláleset vagy a temetéskor a szt. misében a következő szép „I n t e l e m“ és Ű d v i r a t“ mondatik.

Intelem Szent Pál Apostolnak a Thesszalonikaiakhoz írt I-ső leveléből. (1., 12.)

Nem akarjuk atyámfiai! hogy, tudatlanságban legyetek az elaludtak felől, hogy ne bánkodjatok mint egyebek, ¹⁾ kiknek nincs reményök. Mert, ha hisszük, hogy Jézus meghalt é. föltámadott: úgy Isten azokat is, kik elaludtak Jézusban, elé hozza ő vele. Mert ezt mondjuk néktek az Úr igéjével, hogy mi a kik

¹⁾ a pogányok.

élünk, kik élve maradunk az Ur eljöveteléig, nem előzzük meg azokat, kik már elaludtak ; mert maga az Ur a parancs szóra, az arkangyal szavára és az Isten harsonájára, leszáll az égből és a halottak, kik a Krisztusban vannak először támadnak fel. Azután mi, a kik élünk, kik meghagyattunk, azokkal együtt ragadtatunk el a felhőkbe Krisztus elé a levegő égbe, és így mindég az Urral leszünk. Azért tehát vigasztaljátok egymást ez igékkel.

Öldvizat szent János szerint (11, 21.)

Amaz időben mondá Márta Jézusnak. Uram ! ha itt lettél volna, az én bátyám nem halt volna meg. De most is tudom, hogy : a mit kérsz az Istentől, megadja Ő neked azt. Mondá neki Jézus Feltámad a te bátyád Mondá neki Márta Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor az utolsó napon. Mondá neki Jézus Én vagyok a feltámadás és az élet ; a ki én bennem hiszen, ha szintén meghalt is, élni fog ; és minden, a ki én bennem hiszen, nem hal meg mind örökké. Hiszed-e ezt ? Mondá neki : Igen Uram ! én hiszem, hogy Te vagy a Krisztus, az élő Isten fia, ki e világra jöttél.

A halottak évszázadati napján mondandó azt. Misében
az Intelem,

vétetett a Machabeusok könyvéből (II., 12., 43.)

Ama napokban Judás a legnagyobb vitéz, gyűjtést rendezvén, tizenkét ezer gira ezüstöt küldve Jeruzsálembe, hogy áldozat mutattasék be a megholtak bűneiért, jól és istenesen gondolkodván a feltámadásról (mert ha nem reménylette volna, hogy azok, kik

elhullottak föltámadnak, fölöslegesnek és haszontalan-
nak látszanék imádkozni a halottakért) Sőt inkább
elgondolá, hogy azok számára, kik isteni félelemmel
hunytak el, igen nagy kegyelem van el téve. Azért
szent és üdvösséges gondolat a halottakért imádkozni,
hogy bűneiktől feloldoztassanak.

Es üdvözet

etik szent János evangéliumából. (6., 37.)

Amaz időben, monda Jézus a zsidók seregének :
Minden a mit nekem ad az Atya, én hozzám jó, és a
ki hozzám jó, nem vetem ki; mert leszállottam meny-
ből, nem hogy az én akaratomat cselekedjem, hanem
annak akaratát ki engem küldött, Ez pedig az Atyá-
nak, ki engem küldött akarata, hogy a mit nekem
adott, el ne veszítsek abból, hanem föltámasszam mind
azt az utolsó napon. Ez pedig akarata Atyámnak, ki
engem küldött, hogy minden, a ki látja a Fiut és
hisz benne, örök élete legyen, és én feltámasztom őt
az utolsó napon.

A halottak napi misén az Intetem

vétetik Szent János apostól titkosl' ásainak könyvéből. (14., 13.)

„Ama napokban szózatott hallék mennyből, mely
ezt monda nekem: Irjad: Boldogok a halottak, kik
az Urban halnak meg. Már mostantól, — ugy mond
a Lélek — nyugodjanak meg munkáiktól, mert cse-
lekedeteik követik őket.“

Es üdvözet

vétetik szt. János evangéliumából (6., 51.)

Amaz időben monda Jézus a zsidók seregének :
Én vagyok az élő kenyér ki menyből szállottam alá.
Ha valaki e kenyérből eszik örökké él; és a kenyér
melyet én adandó vagyok az én testem a világ éle-

téért. Vetélkedének azért a zsidók egymás-között, mod-
ván: Miképpen adhatja ez nekünk az ő testét eledeltül?
mondá tehát nekik Jézus: Bizony, bizony mondom
nektek: ha nem eszitek az ember fia testét, és nem
iszszátok az ő vérének nem leszen élet ti benetek. A ki
eszi az én testemet és iszsa az én véremet, örök élete
vagyon; és én feltámasztom őt az utolsó napon.

Minden intelem után következik a
Sequentia.

A haragnak szörnyű napja ¹⁾
A világot el hamvasztja:
Dávid és Szybilla mondja:

Mily nagy fog félelmünk lenni
Ha bíránk meg fog jelenni,
Mindenért hűn számot venni!

A trombita bűvös hangja,
Sir lakóit fölriasztja,
S mind a trón elébe hajtja.

Természet s halált remegnek,
Ha a holtak mind fölkelnek,
És vég ítéletre mennek.

Az írott könyv fölhyittatik,
Hol minden benn foglaltatik,
Miről ki-ki vádoltatik.

Mikor majd a bíró leül,
Mi most titok, mind kiderül:
Mi sem marad büntetlenül

¹⁾ Az egyházi költészet e legmagasztosabb és legtökéletesebb re-
mekét írta Celanói Tamás minorita szerzetes 1341-ik évben.

Akkor én szegény mit szólok ?
Mily pártfogóhoz fordulok ?
Mikor a jók sem biztosok

Egek rettentő Felsége!
Világ ingyen üdvössége
Ments meg! irgalom mélysége,

Kegyes Jézus! emlékezzél,
Hogy, érettem mit szenvedtél,
Ama napon elne vessél.

Engem keresve fáradtál ;
Keresztfán értem meg haltál :
Használjon a mit munkáltál.

Igaz Biró boszszulásra!
Méltass engem bocsánatra,
Mielőtt jószá számadásra.

Vétségeim elítélnék ;
Orczáim szégyentől égnék ;
Bocsáss meg az esdeklőnek !

Ki Magdolnát feloldottad,
És a latrot meghallgattad,
Nekem is e reményt adtad.

Kegyelmedet nem érdemlem :
De tegyél irgalmat velem.
Örök tüztől mets meg engem.

Adj helyet a juhok között,
S ne legyek elkülönözött,
Bakokkal jobbról számüzött.

Ha majd kiket elátkozol,
Elnyeli az égő pokol:
Végý föl oda hol áldatul.

Esedezve hullok térdre ;
Nézz, bánat tört bus szivemre
S legyen gondod a végenre.

Az embernek gyász nap leend,
Mikor a porból felkelend,
S bírája elébe menend.

Légy azért hozzá kegyesen
Jézus! irgalmas ur Isten,
Adj nekik nyugalmat! Ámen.

Fölaajánlás előtt a következő imádságot mondja a pap

Uram Jézus Krisztus, dicsőség királya! szabadítsd meg a megholt hivek lelkeit a tisztító tűz kinjaitól, s a kárhozat örvényétől. Szabadítsd meg őket a gonosz ellenség torkából; hogy el ne nyelje őket a pokol, és ne essenek a setétségbe: hanem engedd őket szt. Mihály, az angyalok feje által, az örök világosságra vezettetni, melyet te hajdan Ábrahámnak, és utódainak ígértél. Mi, te neked Uram! dicsőítő s kérő áldozatot mutatunk bé; fogadd azt kegyesen ama lelkekért, a melyek emlékezetét mai nap üljük; és engedd őket a halál árnyékából az örök élet világosságába jutni.

Más

Imák és elmélkedések,

*melyeket szintén lelki haszonnal végezhetnek a hivek, a gyász-
szertartások és szt. Mise hallgatása alatt.*

I.

Jó Istenünk és Atyánk! töled vettünk mi életet és földi lételt. Te veszed el azt ismét tőlünk, te hagyod meghalni az embereket, és a te szavadra, kik porból léíték ismét porrá válnak.

Te pedig oh Uram! mindenkor az maradsz, s a te éveidnek soha vége nincsen. A mi mulandóságunkat pedig, ez a szomorú alkalmatosság is hirdeti, mely minket a te tiszteletedre összegyűjtött.

Az a koporsó, melyet itt most, előttünk látunk, melyre megilletődés nélkül nem nézhetünk, ez is minket a jelen élet semmiségére és mulandóságára emlékeztet.

De ugyanezen szomorú történet alkalmas az arra való meggyőződésre is, hogy az igazaknak csak a halálban van igaz vigasztalásuk; mert a Te kegyelmed látható azokon kik Téged szeretnek.

Oh nagy Istenünk! add, hogy engedelmes szívvél nyugudjunk meg szent akaraton, s ne csak könnyeket hullassunk embertársaink mulandóságának szemlélésekor, hanem sirontuli rendeltetésünket is szüntelen szemünk előtt tartván, a boldog halálra jó tettekkel készítgessük magunkat. Ámen.

II.

Minden vigasztalásoknak Istene! mennyei nagy irgalmu Atyánk!!

Valahányszor egy tagja gyülekezetünknek, a halál által elvételik,

Mindannyiszor imádjuk szent Felségedet, hogy életünk végére is, Jézus által, vigasztalást adjál nekünk.

A te szent fiadtól Jézustól tudjuk, hogy mi neked élünk és nem halunk meg örökre.

Nincs halál! nincs koporsó! hanem csak átváltozás és megdicsőülés.

Atyám! te nem a hálálnak hanem az életnek Istene vagy: élet az én lelkem is mely testemet eleveníti.

Ezen lélek élni fog akkor is, midőn ezen sárhajlékot, mint ideiglenes öltözetét a porban hagyja.

Örökké való mennyei Atyánk! tőled származánk s hozzád visszatérünk, mind örökké a tiéd kívánunk lenni.

Édes ugyan a világi élet, de az igaznak a halál sem keserű.

Nincs miért félni a halál rettentőségeitől; nyugodt szívvel válhatunk meg életünk legjaván is a világtól, ha életünk napjait jó tettekkel ékesíteni és embertársainkat boldogítani igyekeztünk.

III.

Elő oh! nagy Istenünk a mi óránk, melyben elszólítasz ez életből, adjad, hogy! akkor is hiveknek találtassunk.

Midőn az utolsó óra az elválás keserű poharát nyújtja, és kezeinket többé kedvesseink áldására ki nem terjeszthetjük,

Midőn megnémulnak ajkaink és többé szeretteinknek nem szólhatunk,

Midőn a földi élet örömeire füleink megsüketülnek, és minden érző tehetségeink megtompulnak.

Akkor is a te kezeidbe ajánljuk mennyei Atyánk! életbe maradandó kedveseinket; a kezeidbe ajánljuk lelkünket is.

Fogadd el azt és részesítsd abban a dicsőségben, melyben már élnek a megboldogult lelkek. A mi Urunk Jözus Krisztus által Ámen.

IV.

Te ismered oh mindenható Isten! a mi szívünket; te látod a megkeseredetteknek vérző belsejét.

És az ő kedves szülőinek (férjének, nejének, gyermekeinek stb.) halála által ejtett sebeiket Te gyógyíthatod be egyedül.

Engedj meg könnyeikért, melyeket kedveltjöknek koporsójánál hullatnak.

Küld el nekik ama vigasztaló szent Lelkedet, ki vigaszt áraszt a megszorodott lelkekre.

Minket erőtlén embereket, megszorít az a történet: melyen az angyalok örvendeznek.

Légy azért segítségünk a mi erőtlenségünkben: és szent fiad Jézusért hallgasd meg könyörgésünket. Ámen.

A halotti zsoltosmában előforduló zsoltárok versben.

*A 94 ik Zsoltár. *)*

Jertek, áldjuk Istenünket,
Ki lelkiünknek üdve lett,
S leborulva zengedezzünk
Néki hála éneket.

Mert nagy és hatalmas ur Ő
Minden hatalom felett,
O kezében tartja a föld
Mélységét úgy mint a hegyet.

Mert a tengert ő teremte,
S alkotá a szárazat
Jertek, áldjuk leborulva
A mindenható Urat.

Magasztaljuk térdre esvén,
Mert teremtő Istenünk :
S mi mint népe és hív nyája
Tőle oltalmat nyerünk.

Hallván szózatát, ne váljon
Oly keménnyé szívetek,
Mint atyáinké . kik látták,
Mit tőn . . . s még sem hittének.

Tárányai szerint.

Negyven évig a pusztában
Éltek ők hitetlenül,
S kanaánba nem jutának
Vétkök büntetéseit.

Adj Uram! stb. *(lásd az 5-ik zsoltár végén.)*

U g y a n a z *)

Fel! jertek örülni az Isten előtt,
Örvendve imádni az Üdözítőt,
Mert Ő a nagy Isten az Üdvözítő,
Fel! fel! vigán áldani míg van idő!
Hadd zengjen Előtte a hála-dana,
Hadd zengjen a zsoltár drága dala!

Mert Ő a nagy Isten a földön, egen,
Az Ur, a király, ezer isteneken,
Meg nem veti Ő soha nemzeteit,
Nem azt, ha ki színe elé közelít.
Kézébe a föld valamennyi tere,
Ő birja amott a magast eleve.

Mert Ő ur a szárazon és a vízen,
Ő alkota mindeneket keziben.
Jertek leborulva imádni Nevét,
Sirjunk az előtt, a kitől van e lét,
Mert Ő a nagy Isten, ah Ő az Urunk
És mink neki nemzete, nyája vagyunk.

Oh máma ha hívna e hang titeket,
Ne oh! ne legyen ma kemény szívetek,

*) Kálmán Károly szerint.

Többé ne kísértsetek és legyetek
Hivők valahára ne hűtelenek
Mint Massa fenyérin eleitek,
Látták vala bár csodatetteimet !

Négy évtizeden haragita e nép
S mondám, ime mindég a rozszele lép,
Nincs kedve haladni az én utamon,
Esküt teve ellene hát haragom ;
Az én honomat. mely a béke hona,
Nem élvezi ő, nem jut be oda !

Az I-ső Nocturnumra.

V. Zsoltár.)*

Istenem figyelj szavamra,
Oh hallgass meg engemet ;
Hajnalonta csak te hozzád
Öntöm esdélklésemet.

Benned bizom, mert igaz vagy,
A gonosz vérengzőt
Elpusztítod, elveszited
A hazug gonosztevőt.

Én pedig magas kegyednek
Csarnokába elmegyek,
S ott előtted arczra hullva,
Szent imába mélyedek.

Istenem ! te légy vezérem,
Mert ellenségim sokak,
És ők ajkukon súlyos bünt
S szívőken vést hordanak.

Tárkányi szerint.

Kiknek torka egy kitárt sir.
Nyelvök hizelgés nyila,
Büntesd, mert szentséged ellen
Vétkök pártot forrala.

És a kik benned remélnék,
Isten ! add örüljenek,
Áld meg őket, mert igaz vagy,
Vésztől pajzsod óvja meg.

Adj Uram a megholtaknak
A sirban szent nyugovást
És a végítélet napján
Adj boldog feltámadást,

VI. Zsoltár.)*

Istenem ! midőn haragszól,
Oh ne büntess engemet,
Szent nevedben, oh ne sujtson
Büntető igaz kezed.

Légy irgalmas, mert erőm nincs,
Reszket csontom, s mindenem,
Hervadok, lesujtva lelkem,
Meddig késel, Istenem ?

Nézz reám Uram, s ragadd ki
A veszélyből lelkemet,
Irgalmadnak nincs határa,
Ments meg, Isten ! engemet.

*) Tíz dányi szerint.

Mert ki fog majd emlegetni
A halottak árnyain,
S ott ki dícsérend az ének
Fen repülő szárnyain ?

Fáradtá tön a sohajtás,
Könyben ázik fekhelyem,
Sápad arezom kinaim közt,
Elhomályosul szemem.

Oh távozzatok előlem,
Bűn s gonoszság rabja!
Mert az Urhoz felhatának
Mély keservem hangjai.

Ő meg hallgatá szívemnek
Buzgó esdekléseit,
Im pirulni futni látom
Lelkem ellenségeit.

Adj Uram a meghaltaknak stb.

VII. Zsoltár.

Benned biztam, ments meg Isten!
Ments, nehogy vad üldözőm
Széttépjen, mint éh oroszlán,
Mikor nincs védem s erőm.

Hogyha bántám üldözőmet,
És igaztalan valék :
Ellenim tiporjanak le,
Lelkem legyem martalék.

Kelj fel és ülj tródusodra,
Törd meg ellenim dühét;
Mondd ki rájok végzetednek
Szent s igaz ítéletét.

Isten! nemzetek bírója;
Tetteim szerint ítélj;
Mert igaz vagy adj jutalmat,
Mit az ártatlan reméll.

Veszszén a bűn, az igazság
Győztes és erős legyen,
Te vizsgálód a veséket
És a szívet, Istenem!

Pajzsom Isten, a kinél a
Jó s igaz segélyt talál,
Csak gonoszt büntet haragja,
Csak gonoszra vár halál.

Bűnös ember czélt nem érhet,
Gyilkot az magába márt,
Önmagának ássa sirját,
Kinja nem lel tért s határt.

Én pedig a szent igazság
Istenét magasztalom,
Fenn repülve zengni fogja
Főnséges nevét dalom.

Adj Uram a megholtaknak stb.

A II-ik Nocturnumra.

XXII-ik Zsoltár.

Pásztorom a jó, nagy Isten,
Nem leszek szükölködő,
Szirt patakhoz a virányok
Pamlagára fektet "

Imádandó szent nevéért
Földeriti lelkemet,
Az igazság és az üdvnek
Boldog ösvényén vezet.

Járjak, bár a zord halálnak
Árnyas völgye éjjelén,
Miért remegjek? véllem Isten,
Véllem a vigasz, remény!

Megvendégelsz, telve áll a
Serleg ellenim között:
És fejemre az olajnak
Illatárját öntőzöd.

Igy valóban a kegyesség
Kísér át az életen;
Csarnokodban lesz lakásom
Mindörökre, Istenem!

Adj Uram! a megholtaknak stb.

XXIV Zsoltár.

Istenem! Uram! te hozzád
Emelem fel lelkemet,
Benned bízom, s eltörölted
Minden ellenségemet.

Nem pirul meg a ki téged
 Mint atyát imádva vár;
 Csak a bűn fián van átok,
 A ki tőled messze jár.

Oktass engem utjaidra,
 Mert segédem csak te vagy,
 Lelkem téged vár epedve,
 Hogy ha kél, vagy húny a nap.

Emlékezzél meg kegyedről,
 És feledd el vétkeket,
 A mely még ifjú koromban
 Szennyező be lelkemet.

Jó az Isten, üdvre inti
 A bűnbánó tévedőt,
 Szent törvényében vezérli
 Az alázatos hívőt.

Isten útja kegy, igazság,
 S bő malaszt azok felett,
 Kik parancsait betöltik,
 S véle frigyre léptenek.

A ki őt imádva féli,
 feltalálja útjait
 Nemzedéke birni fogja
 A földet s áldásait.

Béke oltár van szívében,
 Istenével társalog.
 A kiket az Ur kiválaszt,
 Véghetetlen boldogok.

Szemeim feléd irányzom
Mind örökké Istenem!
Mert kimentéd a gonoszság
Börtönéből életem.

Nézz reám, mily árva lettem,
Mily szegény bűnös vagyok,
Tágíts kinaim bilincsén
Mert gyötrelmeim nagyok.

Nézd ellenségeim csoportját
Mint gyűlölnék engemet;
Benned biztam óh! ne hagyj el,
Isten! óvd meg lelkemet.

Az ártatlan kéz s igazság
Me lettem fegyvert emelt;
Nézz le kinom tengerére,
Mentsd meg Isten lelkem.

Adj Uram! a megholtaknak stb.

XXVI. Zsoltár.*)

Hogyha Isten oltalmában
Bizhatom, kitől féljek?
Életemnek üldözői
Ő előtte elvesznek.

Tábor álljon ellenem fel,
S dúljon bár a harc dűhe;

*) F. K.

Lelkem súgja: el nem veszhetsz,
Bennem Istenem műve

Egyet kérek tőled Ura
Meg ne vondd kegyelmedet
Hogy házádban a míg élek
Zengjem dicsőségedet.

Mert csak itt találok enyhét,
Itt van béke lelkemen;
Győzedelmet itt arattam,
Minden szenvedélyimen.

Szent orczád előtt azért most,
Esdekelsz hű gyermeked:
Vétkeim miatt ne büntess,
Nyujtsd segélyre jobbkezed.

Jó barátim elhagyhatnak —
Még se félek semmitől,
Mig jó Istenem velem van, —
Nem talál a sálfa tör.

Hogy törvényedet kövessem.
Add kegyelmed oh Uram!
S akkor a hamis tanuknak
Cselszövénye törve van.

Jelszavam tehát: légy férfi!
Várd Urad mentő kezét
És erős hited legyőzi,
Lelked minden ellenét.

Keblem telt azért reménnyel:
Megláthatni javaid;
S szent neved dicséretében,
Társul vesznek angyalid.

A III-ik Nocturnumra.

XXXIX-ik Zsoltár.)*

Nagy szorongatásaim közt,
Várva-vártam Istenem :
Hogy kimentsen a veszélyből,
Melybe dönté ellenem.

Szent neved dicséretére
Dalra nyilék ajjakam,
Mert kőgyelmét látva rajtam,
Félni fogják őt sokan.

Boldog az, ki benne bizva,
Itt alant szerinte él,
Balraság után ki nem jár,
Tőle életet remél.

Vajha elbeszélni tudnám,
Számptalan csudáidat :
Ám, de elmém fel nem éri,
Végtelen hatalmadat.

Kedves áldozat neked csak
Engedelmes szív lehet,
Szent akaratod mivelve,
Ellenem ki sem tehet.

*) Ferenczi Károly szerint.

Mindenütt, hová szavam hat,
Hirdetem kegyelmedet :
Irgalmad magasztalása
Fölvidítja létemet.

Lelkem a jövőbe nézve
Látja szenvedésemet,
Ámde Istenem velem van,
És ki bánthat engemet ?

Szám feletti vétkeimnek
Büntetési sujtanak :
Szárnyaid alá vonultam,
S ellenim piruljanak.

Vesztetem kik ujjogattak,
Szégyenítsd meg azokat ;
Kik keresnek bizalommal
Add szabadulásukat.

Koldus és szegény fiad kér,
Istenem oltalmazóm !
Hogy segélyed meg ne vonjad,
S végre légy jutalmazóm !
Adj Uram a megholtaknak, stb. stb.

40-ik Zsoltár.)*

Boldog a szegény barátja,
Nincsenek rossz napjai ;
Tetteit az Ur megáldja,
S védik őt szent karjai.

*) Ferenczi Károly szerint.

Érje bár gyakran betegség
S várja vesztét a gonosz,
Jutalomkép jön segítség,
Jóra fordul minden rossz.

Ön szívébe lát a jámbor,
Vétkei megismeri,
És szemét a föld porából,
Felemelni sem meri.

„Légy kegyes Úram! irántam“
Szóll: „s bocsásd meg vétkeimet;
Csak te benned van bizalmam,
Nem kívánván vesztemet!“

Bánatos napok jövének,
S nem vigasztalt senki sem;
Sőt az ellen kár örömmel
Várta, hogy veszsen nevem.

Látogatni bár jövének
S szánakoztak sorsomon;
De kilépve mást beszéltek,
És nevettek gunyosan.

Még kitől hálát reméltem,
S bizodalمام benne volt,
Kit barátomként szerettem
Az is álnokul lecsalt.

Ámde könyörült Isten
S fölemelte hű fiát:

Ellenimnek is megadta,
Tetteik méltó díját.

Légy azért áldott, Ur Isten !
Ezt kiáltom szüntelen
Itt a földön és a menyben,
Mindörökre. Ugy legyen !
Adj Uram ! stb. stb.

41. Zsoltár. *)

Mint a szarvas vágy a kúthoz
Szomjuságát oltani
Lelkem úgy kíván te hozzád
Istenem beszállani.

Szomjusága nálad enyhül,
Élő forrás vagy neki,
Hogy mikor jut szent lakodba ?
Oh kimondhatná ma ki ?

Sűrű könnyecimnek árját
Éj s naponta hullatom,
Hogyha kérdik gúnyos arczal,
Istened most hol vagyon ?

Fájdalommal gondolok rá,
Mily vigan voltam ha ott,
Szent lakodban zengedezve
Hála szóm hangozhatott.

*) Ferenczi Károly szerint.

Mért szomorú most a lelkem
Bujdosásaim között ?
Hermon és Jordán vidékén,
Mért vagyok ma üldözött ?

Egyik örvényből a másba
Bal szerencsém hányt, vetet;
S reszketett szolgád mivel már,
Szinte, szinte elveszett.

Volt idő, mikor nyugodtan
Élvezém az Ur kegyét,
Nappal eltöltött javakkal
S éjjel áldám szent nevét,

Ám de, most se csüggedek el,
Van hitem, hogy Istenem
Sok bajimból még ki mentve,
Vig napokat ad nekem.

Akkor újra hála dalt zeng,
Ajkam és imádja Azt,
Ki a legszorongatottabb
Keblünek is nyújt vigaszt ;

Hol fenyegető veszély van,
Ott az Ur mentő keze ;
S a ki bizik benne jobban.
Azt emeli fel kegye.

50. Zsoltár. *)

Irgalmazz nekem, nagy Isten !
Végtelen kegyed szerint,
És töröld el bűnöm árját
Irgalmad bőségeként.

Mosd le szennyét vétkeimnek,
És tisztisd meg lelkemet,
Bűnöm szüntelen előttem
Áll, megvallom vétkeimet.

Csak neked vétettem, Isten !
Láttad bűnös tettemet ;
Te szavadban hű s igaz vagy ;
Szent, igaz ítéleted.

Imé vétekben születtem ;
Bűnökben fogant anyám.
Jót szeretsz, csak titkaidnak
Bölcsességét hintsd reám.

Hints meg, Istenem ! izsoppal
S megtisztulok általa ;
Moss meg engem és felérebb
Leszek, mint a tél hava.

Adj fülemnek szent vigalmat,
Az örömnék árijain,
Fölvidulnak vétkeimtől
Összezúzott csontjaim.

Bűneimtől rejsd el arczod,
És töröld le vétkeimet;
Uj szívet teremts belém és
Térítsd jóra lelkemet.

Szinedtől ne vess el engem,
El ne vond szent lelkedet;
Adj erőt, és tiszta érzet
Gyámolitsen engemet.

Add, vigadjani szent kegyedben;
Meg fogom tanítani
A bűnöst, útadra térend
S nem fog többé bántani.

Ments meg, oh, hogy vért ne ontsak
Isten! üdvöm Isten!
Nyitsd meg ajkam, s szent nevednek
Zengjen hív dicsérete.

Hogyha kedves volna a vér,
S égő áldozat neked:
Füstölögve, régen égne
Fölkent oltárod felett.

Tört kebel, alázatos szív,
Tiszta lélek s öntudat,
A kegyelem Istenénél
A legkedvesb áldozat.

Tégy kegyed szerint Sionnal,
Hogy Jeruzsálem fala

Épüljön fel s terjedezzen
Dicsőséged általa.

S akkor kedves lesz előtted
Az igaz szív áldozat,
Akkor szent oltárodon majd
Áldozandnak tulkokat.

Α Ζαυεδεβελ:
Zakariás éneke.

Áldott legyen Izraelnek
Nagy irgalmu Istene,
Mert meglátogatta népét
És ez megváltást nyere.

Dávid házának hatalmát
Isten fölmagasztalá,
Mint azt profétái által
Régentén megjósolá . . .

Hogy vad ellenségeinktől,
Megment bármi vész között;
S megemlékezik a frigyről,
Mit atyáinkkal kötött.

Ama frigyről, melyel egykor
Ábrahámnak fogadá, —
S ellenink dühétől a várt
Szabadulást megadá.

Hogy bátran szolgálva neki,
Tartsuk meg parancsait ;

És szentségben s igazságban
Töltsük éltünk napjait.

És te gyermek ! a hatalmas
Isten profétája lész :
Mert útatat készítsz az Úrnak,
S hirnökül előtte mégysz,

Hogy az Ő népének hirdesd
Az üdvösség szent tanát,
Bűneik bocsánatára
Mit az Ur irgalma ád .

Melylyel az, ki a magasból
kel, — nekünk békét hozand,
S a halálnak árnyékában
Szenvedőknek fényt adand.

Adj Uram ! a megholtaknak
A sirban szent nyugovást
És a végítélet napján
Adj boldog feltámadást.

112-ik Zsoltár.

Dicsérjétek, hív szolgái,
Nagy Isten szent nevét ;
Most és mindörökre zengjük
Nevének dicséretét.

Napkelettől napnyugotig
Áldassék az Ur neve.
Mert ő mindenek fölött nagy,
Az ég és föld Istene.

Ki hasonlít Istenünkhöz,
Kit fölélni nem lehet?
S még is kegygyel tekint le,
Nézve földet és eget.

Ő szegényt és elhagyottat
A földporból felemel
Hogy egy rangba tegye őket
Népe fejedelmivel.

Ő a magtalan kesergőt
Gyermekekkel áldja meg,
Magasztaljuk, áldjuk Istent!
Dicsérik Őt mindenek.

Dicsőség neked oh Atya!
Fiu s Szentlélek Isten!
Miképen kezdetben vala,
Most és örökkön. Ámen.

Gyászénekek.*)

K o p o r s o b a t é t e l k o r .

I.

Nézz oh ember! e koporsora,
S meghalni tanulj róla;
A mint születél e világra
Szent Jóbként úgy megszsz vissza.
Ha jót tettél, veled jár kél,
Bünt kerültél, lelked úgy él;
Kegyes, jámbor, jó keresztények
Mennyekben nyerik bérek.

Boldogok hát a jószivűek,
A jó erkölcsű hivek;
Mert azoknak nem árt a halál,
Sőt lelkök jóra talál.
Nyugodjál hát békeségben,
Jámbor meghalt, és az égben
Nyugtasson meg téged az Isten
Ezt kívánjuk mi itten !

II.

Jajjal látjuk éltünk bölcsőjét,
Jajjal annak estéjét;
Jajjal lépünk be a világba
Jajjal hagyjuk azt hátra.
Jajjal kelünk, jajjal fekszünk,
Öröm helyett sok bút lelünk.
Ez éltünknek komor folyó
Ez mindnyájunknak sorsa.

*) Ezen, bár nem méretes, de népies rimjei és szép eszméiért ke-
velt versek, nevezetes székelyföldi egyházi férfiak szerzeményei lévén
érdemesek, hogy itt helyet foglaljanak.

Szünjön értem azért jajotok
Kedvesim ! nem sirjatok ;
Mert az élet bánatos árja
Keblem már nem zavarja.
Itt a határ, a végső vár,
Melyen túl már csöndesség vár ;
Csillapuljon tehát sirástok,
Szünjön bu s fájdalmatok.

A mit e gyászhajlékból nektek
Végül mondok értsétek :
Minden muló e földi létben,
Egyedül az erkölcs nem.
Király, koldus, szegény és dús,
Vigan élő és a ki bus, —
Csak ha jámbor, majd úgy örvendez,
Ember ! erre figyelmezz.

Csató Józseftől.

III.

Mint az árnyék repül életünk,
Megbizva nem lehetünk ;
Mert a halál tompa kaszája
Véletlen is levágja :
Azért úgy élj e világon,
Hogy boldog lehess a másón ;
Ne bizakodjál sem kincsedben,
Sem erőd s szépségedben.

E gyász lak öléből halljátok
Utolsó szóm hozzátok
A mig földi pályámon éltem,
Sok örömet reméltem ;
De az élet rövid élet,
Óránként rövidebbé lett,
És a várt öröm pohár helyett
Nyujtott sok üröm kelyhet.

Emberek! így vélekedjétek,
Hogy bár mily jól éljétek
E földhöz ne ragaszkodjatok,
Sőt rajtam okuljatok;
De az Istent tiszteljétek,
És az embert szeressétek
Ez által juttok üdvösségre,
Mennyei dicsőségbe.

Nagy Lajostól.

IV.

Halál adósságát
Én immár kifizettem;
Mert bűnöm zsoldjáért
Életemet letettem, —
Im! szomorú sorsom,
Látjátok koporsóm,
Melybe mostan tetettem.

Igy fizet a világ
E földön az embernek
Halállal szembe kell
Szállani mindenkinek;
A mint rám találta
S hirtelen levágá,
Ugy lesz sorsa miudennek.

Te hozzád járulok,
Ki vagy nekem mindenem,—
Ne nézd sok vétkemet
Megváltó jó Istenem!
Hanem szent véredért
És bőv érdemidért
Lelkem ujtsd meg bennem.

A holttest felvételekor.

I.

Egy fő czélunk van ez életben
Üdvözülni jövőben ; —
Ezt úgy érzük el, ha Istennek
Szolgálunk s törvényének.
De mi hasznunk az életben,
Ha kártvallunk a lélekben
Istennek megnyerve országát,
Birjuk létünk jutalmát.

Ez atyánkfia, kit temetünk,
Példa erre itt nekünk ;
Ő a mig élt Istent és embert
Híven szeretve tisztelt ;
Tiszteljük hát halálában
Mi is öt e gyász órában,
Érte zengje szívünk és szánk
Nyugtasd meg őt szent Atyánk!
Nagy Lajostól.

II.

Ah ! szívrepesztő sorsa éltünknek,
Alig pirul fel napja létünknek ;
Már az irigy halál
Előttünk lesben áll, —
Sok betegségekkel,
Életveszélyekkel,
Fojtogat.

Sem kis ágra, sem vén czedrusra,
Sem kuldusra, sem büszke dúsra
Ő semmit sem figyel,
Pusztit s mindent elnyel, —
Bármily rejtékekbe,
Nagy erősségekbe
Ő behat.

Hosszas életet ember! miért remélsz,
E földi körben örökké nem élsz;
Sőt mikor nem véled,
Ott van ellenséged,
Mérgét reád önti,
Tested sirba dönti,
Véletlen.

Én a ki nyolczvankilencz évet
Élék, látám a mik történtek ;
Mind a kik születtek,
Földbe temettettek ;
Íljura, korosra
Rohan a halál, a
Kegyetlen.

Látjátok én is végre mi lettem !
A fagyos csontrem törébe estem.
Egy szoros gyász bóltba
Sötétes lakomba,
Fosztva kedvesimtől --
Gyönyör s örösimtől —
Záratom.

Ah! édene földi éitemnek,
Édes társam, fele lelkemnek,
Látom, foly arczodon
Könnyed elhunytomon,
S keserü az neked,
Hogy most eltemeted
Hiv férjed.

Im hálát mondok szent hivségedért,
Hálát állandó szeretetédért. .
Már végcsókomat vedd ;

Enyhüljön keserved,
Bár most el kell válnunk,...
Egymásra találunk
Nem soká.

Isten veletek gyermekeim !
Fogadjátok bucsu-szavaim !
Hogy megbecsültetek,
S mindig tiszteltetek
És hogy jók voltatok,
S híven ápoltatok,
Hálálom.

Jó gyermekeim ! atyai módra
Hagyom áldásom' mindnyájatokra,
Jámborul éljeteK,
A büntől féljeteK —
Úgy látandjateK
Most elhunyt atyateK
Az égben.

Jó rokonok s keresztény hívek,
Kik körülém összegyűltetek !
Nagy fáradságtokért
És buzgóságtokért,
Áldottak legyetek,
És soká boldogul
ÉljeteK !

Bodó B. S.

III.

Mulandó földi életünk,
Mint a pára és harmat,
A midőn erre a napnak
Hevítő sugára hat ;

Mert minden kivétel nélkül
Bűnünk zsoldja a halál,
Mikor talán nem is vélnők
A kegyetlen ránk talál

Előtte a szépség s erő,
Kincs, bölcsesség, tudomány
Mitsem ér ' ö ifjat, aggot,
Dúst, szegényt a sirba hány.

Engedetlensége által
Okozá ezt ős-atyánk,
Hogy róla a mulandóság
Örökségül szálla ránk.

Erre egy uj tanu vagyok
Én is most elöttetek,
A kinek gyász pompájára
Itten megjelentetek ;

Alig negyven évig terjedt
Földi pályám határa,
Reménytelenül a halál
E koporsóba zára.

Isten veled drága férjem,
Kivel földi életem
Szeretet, hűség- s békében
Folydogála én_nekem.

Az Ur Isten jószágodért
Áldjon s védjen tégedet, --
Kivánom tegye boldoggá
Hátra levő éltedet.

Kedves árva gyermekeim !
Utolsó szóm hozzátok :
Nekem most megengedjétek, —
Szálljon áldásom rátok.

Az Ur békéje s óltalma
Legyen mindig veletek ; —
Imáitokban rólam is
Kérlek emlékezzetek. —

Hön szeretett testvéreim,
Minden rendű rokonok
S megtisztelők, ti nektek is
Áldást békét ohajtok !

Imádkozzatok érettem
Az Istent buzgón kérve,
Hogy fogadja be lelkemet
Az örök dicsőségbe !

Baka János.

A temetőben.

I.

Élők s holtak szent Ura ! kérünk,
Oh hallgasd meg esedezésünk ?
Adj nyugalmat minden hiveknek,
A kik e sir kertben pihennek.

Szent Fiadnak drága sok vére
Lelkeiknek váljon üdvére ;
Engedd, hogy ítélet napján
Álhassanak dicsőült jobbján !

B. J.

II.

Nyugodjatok immár porrá'
Válandó részek
A csendes magánosságban,
Mely most elrejt titeket ;
Addig is, míg túl, a tulsó
Partra szállunk, egy utolsó
Isten hozzátok !
Majd ha elhagyjuk e földön
Levő vándorlást,
Tul a siron, tul a siron
Ismét meglátjuk egymást !

Vége.

L. M. I. N. D.!!

Lényegesebb sajtóhibák.

1 lap	vigyéték	helyet	<i>vigyétek.</i>
9	Urim		<i>Uram !</i>
18	uran		<i>Uram !</i>
23	„ szet	„	<i>szent.</i>
14., 16., 26., 29. lapon	elhatytak	helyet	<i>elhagytak.</i>
32. lap	utaimot	helyet	<i>utaimat.</i>
35.	a második versben a csillag e szó után teendő		<i>beszélt.</i>
36.	Hermán	helyet :	<i>Hermon.</i>
38.	szabadított	„	<i>szabadíts.</i>
46.	legkeserűségem	helyet	<i>legkevesebb keserűségem.</i>
48.	hazsonaszóval		<i>harsonaszóval.</i>
49.	segítségére		<i>segítségére.</i>
52.	telyes		<i>teljes.</i>
46.	abát		<i>álbát.</i>
57.	a kántor előtt		<i>a kereszt előtt.</i>
62.	betérdei		<i>letérdel.</i>
63.	váltott		<i>váltott.</i>
78.	rabja !		<i>rabjai.</i>
78.	pirulni		<i>pirulva.</i>
78.	legyem		<i>legyen.</i>
82.	3-ik vers ellenségeim		<i>ellenségim.</i>
84.	5-ik csudáidat		<i>csodáidat.</i>
92.	2-ik „ utatat		<i>utat.</i>

Tartalom.

	Lap.
1. Halottak napjának előestéjén tartandó Ájzatosság	6
2. A matutinumra	14
3. A Laudesre	40
4. Libera	52
5. Kis gyermekek temetése	54
6. Az új temető megáldásának szertartása	56
7. Függelék : a halotti szt. misének némely részei	64
8. Más imák és elmélkedések	71
9. A halotti zsoltosmában előforduló zsoltárok versben	74
10. Gyászénekek	94

